

**T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
HSH-2017-001**

**İLK EVLİLİKLERİNİ YAPAN YENİ EVLİ ÇİFTLERİN AİLE İÇİ
ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER**

**Öner ALTINTOP
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Filiz ADANA**

Bu tez Adnan Menderes Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından HF-17016 proje numarası ile desteklenmiştir.

AYDIN-2017

KABUL VE ONAY SAYFASI

T.C. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Halk Sağlığı Hemşireliği Yüksek Lisans Programı çerçevesinde Öner ALTINTOP tarafından hazırlanan “**İlk Evliliklerini Yapan Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları Ve İlişkili Faktörler**” başlıklı tez, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 23/06/2017

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Filiz ADANA
Adnan Menderes Üniversitesi

Üye : Yrd. Doç. Dr. Belgin YILDIRIM
Adnan Menderes Üniversitesi

Üye : Doç. Dr. Şükran ÖZKAHRAMAN KOÇ
Süleyman Demirel Üniversitesi

ONAY:

Bu tez Adnan Menderes Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun görülmüş ve Sağlık Bilimleri Enstitüsününtarih vesayılı oturumunda alınannolu Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ahmet CEYLAN
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Her zaman pozitif enerjisine, insanlarla kurduğu mükemmel iletişime hayran olduğum, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum, kendisiyle tanışma imkânı bulduğum için kendimi çok şanslı hissettiğim, sadece ders ve akademik çalışma değil sosyal açıdan da hayatımda rehber edindiğim, kendisinden birçok şey öğrendiğim ve öğreneceğim çok saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Filiz ADANA'ya teşekkürü bir borç bilir ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitim hayatım boyunca değerli bilgi ve becerileriyle beni yönlendiren, destekleyen, eğitimime katkı sağlayan çok değerli hocalarım Belgin YILDIRIM'a ve Safiye ÖZVURMAZ'a sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Yıllar süren eğitim hayatım boyunca bana inanan, hiç bir fedakarlıktan kaçınmayarak bu günlere gelmemi sağlayan, her zaman beni destekleyen, her daim bana güvenen ve her zaman daha iyisini yapacağıma inandıran, sevgilerini kelimelerle tarif edemeyeceğim, çocukları olmaktan gurur duyduğum, hayattaki en değerli varlıklarım olan annem Fatma Sibel ALTINTOP'a, babam Ahmet ALTINTOP'a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Hayatıma hep güzel dokunuşlar yapan, her daim başaracağıma inanan, çalışmalarım boyunca çalışmama imkan ve zaman sağlayan, sevgisi ile beni hayata bağlayan oğlum Kerem Efe ve kızım Fatma Ela'nın annesi, benim biricik hayat arkadaşım sevgili eşim Ayşe ALTINTOP'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Hedeflediği yolda başarı ile ilerleyen ve ilham kaynağım olan sevgili ağabeyim Kemal ALTINTOP'a, varlığını her zaman yanında hissettiğim, sürekli desteğini esirgemeyen ablam Ayşe ALTINTOP'a teşekkürlerimi sunarım.

Sadece üç yıl gibi çok kısa bir süre çalışmama rağmen çok değerli dostlar kazandığım araştırmam süresince gösterdikleri anlayış ve maddi, manevi desteklerini esirgemeyen en başta Taşar KÖROĞLU olmak üzere Germencik Nüfus Müdürlüğü personeline ayrı ayrı teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim sürecinde sürekli desteklerini esirgemeyen, her zaman yanımda olan başta Duygu YEŞİLFİDAN ve Zeynep TÜRKAL olmak üzere tüm arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
TEŞEKKÜR	ii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
TABLolar DİZİNİ.....	viii
EKLER	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Aile İçi Şiddet Döngüsü	3
2.2. Kuramsal Açıdan Şiddet.....	4
2.2.1. Etyolojik Kuram	4
2.2.2. Davranışçı Kuram.....	4
2.2.3. Psikodinamik Kuram	4
2.2.4. Biyolojik Kuram	5
2.2.5. Psikososyal Kuram	5
2.3. Şiddet Türleri.....	5
2.3.1. Fiziksel Şiddet	5
2.3.2. Cinsel Şiddet.....	6
2.3.3. Ekonomik Şiddet	6
2.3.4. Sözel Şiddet	7
2.3.5. Psikolojik Şiddet.....	7
2.4. Aile İçi Şiddet Kavramı.....	8
2.5. Şiddetin Etkileri.....	9
2.5.1. Bedensel Etkiler.....	9
2.5.2. Psikolojik Etkiler	10
2.5.3. Sosyal Etkiler.....	10
2.6. Kadına Yönelik Şiddete Yönelik Yanlış İnanışlar	11
2.7. Kadına İlişkin Şiddete Yönelik Yasal Düzenlemeler	12

2.8. Dünyada Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yapılan Çalışmalar	17
2.9. Türkiyede Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yapılan Çalışmalar	19
2.10. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü.....	21
2.11. Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Çalışmaları	21
2.11.1. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi.....	22
2.11.2. Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi	22
2.11.3. Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı Projesi	23
2.11.4. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Çerçevesinde Hazırlanan Ulusal Eylem Planı	23
2.12. Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Hemşirelik Yaklaşımı.....	24
2.12.1. Birincil Koruma.....	25
2.12.2. İkincil Koruma.....	26
2.12.3. Üçüncül Koruma	26
3. GEREÇ ve YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Tipi	27
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	27
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	27
3.4. Araştırmaya Alınma Kriterleri.....	27
3.5. Araştırma Sorusu	28
3.6. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	28
3.6.1. Anket Formu.....	28
3.6.2. Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO)	28
3.7. Araştırmanın Ön Uygulaması	28
3.8. Araştırmanın Uygulama Planı	29
3.9. Araştırmanın Etik Yönü	29
3.10. Araştırmanın İstatistiksel Değerlendirilmesi	29
3.11. Çalışma Planı	30
4. BULGULAR	31
5. TARTIŞMA.....	39
5.1. Bireylerin Sosyodemografik Özelliklerinin Tartışılması	39
5.2. Bireylerin Aileye İlişkin Özelliklerinin Tartışılması.....	41
5.3. Bireylerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bilgilerin Tartışılması	41
5.4. Bireylerin Şiddet Görme/Tanıklık Etme/Uygulama Durumları İle İlgili Tanımlayıcı Özelliklerin Tartışılması.....	42
5.5. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşlerinin Tartışılması	43

5.6. Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Tartışılması	44
5.7. Bireylerin Kişisel Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasının Tartışılması	44
5.8. Bireylerin Yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasının Tartışılması	46
5.9. Bireylerin Aileye İlişkin Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasının Tartışılması	46
5.10. Bireylerin Kişilik Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasının Tartışılması	47
5.11. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Tartışılması	47
6. SONUÇ ve ÖNERİLER	49
6.1. Sonuçlar	49
6.2. Öneriler	50
KAYNAKLAR	52
EKLER	61
ÖZGEÇMİŞ	71

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

TUİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
KSGM	:Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
TDK	:Türk Dil Kurumu
WHO	:Dünya Sağlık Örgütü
AİSTO	:Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Araştırma Uygulama Takvimi.....	30
--	----

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Bireylerin Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bilgileri	31
Tablo 2. Bireylerin Aileye İlişkin Bilgileri.....	32
Tablo 3. Bireylerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bilgileri.....	32
Tablo 4. Bireylerin Şiddet Görme/Tanıklık Etme/Uygulama Durumları İle İlgili Tanımlayıcı Özelliklerin Tartışılması	33
Tablo 5. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri.....	34
Tablo 6. Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları	35
Tablo 7. Bireylerin Kişisel Özellikleri ile Aile İçi Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	35
Tablo 8. Bireylerin Yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	36
Tablo 9. Bireylerin Aileye İlişkin Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	36
Tablo 10. Bireylerin Kişilik Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	37
Tablo 11. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	38

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Etik Kurul İzin Yazısı.....	61
Ek 2. İlçe Nüfus Müdürlüğü İzin Yazısı.....	62
Ek 3. Anket Formu.....	63
Ek 4. Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO).....	67
Ek 5. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu	68

ÖZET

İLK EVLİLİKLERİNİ YAPAN YENİ EVLİ ÇİFTLERİN AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Altıntop Ö. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Programı Yüksek Lisans Tezi, Aydın, 2017.

Bu araştırma Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörlerini belirlemek amacıyla kesitsel olarak yapılmıştır.

Araştırmanın yapılacağı Nüfus Müdürlüğüne 2015 yılında evlilik işlemlerine yönelik 359 başvuru araştırma evreni olarak kabul edilmiştir. Örneklem hesaplamada G Power güç analizi yöntemi kullanımı etki boyu 0,3, $\alpha= 0,05$, güç 0,80 alındığında örneklem hacmi 64 bulunmuştur. Araştırmada olası vaka kayıpları da düşünülerek 72 başvuruya ulaşmak hedeflenmiş; 72 başvuru ile araştırma tamamlanmıştır (72 kadın ve 72 erkek toplam 144 birey). Araştırmacı tarafından ilgili kurumda uygun görüşme ortamı sağlanmış ve araştırmaya katılan bireylerle yüz yüze görüşülerek anketler uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda geliştirilen “Anket Formu” ve “Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO)” kullanılmıştır.

Elde edilen veriler SSPS paket programında (Version 21, 00 Chicago IL, USA) değerlendirilmiştir.

Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiksel analizler (Ortalama, standart sapma, frekans, yüzdeler), normal dağılım gösteren karşılaştırmalarda t testi, One Way ANOVA; normal dağılım dışı karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H test kullanılmıştır.

Bireylerin % 50,0’si (n=72) kadın, % 50,0’si (n=72) erkek olup yaş ortalaması $23,75\pm 3,84$ ’dir. Bireylerin ortalama kardeş sayısı 3 olarak belirlenmiştir. Bireylerin % 49,3’ü herhangi bir işte çalıştığı tespit edilmiştir. Bireylerin % 20,8’ inin sosyoekonomik durumunun düşük, % 70,8’ inin orta, % 8,3’ ünün yüksek olduğu bulunmuştur. Bireylerin Aile İçi Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları $30,31\pm 8,52$ ’dir.

İlköğretim ve altı eğitime sahip olan bireylerin, hafif düzeyde şiddetin kabul edilebileceğini belirtenlerin, terbiye amacıyla şiddet uygulanabileceğini destekleyenlerin, şiddette kadının tahrik edici olduğunu ifade edenlerin, evdeki kararları erkeğin tek başına alabileceğini bildirenlerin, kadının kocasına itaat etmesi gerektiğini söyleyenlerin şiddete karşı olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur.

Tüm sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde; evlilik öncesi dönemde bireylerin ele alınarak değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda önlem alınması toplumda sık görülen önemli bir sorun olan aile içi şiddetin azaltılmasında katkı oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Şiddet, Aile, Tutum

ABSTRACT

ATTITUDE OF NEWLY MARRIED COUPLES IN THEIR FIRST MARRIAGE TOWARDS DOMESTIC VIOLENCE AND ASSOCIATED FACTORS

Altıntop Ö. Post Graduate Thesis for Public Health Nursing Program, Health Sciences Department, Adnan Menderes University, Aydın Turkey

This cross-sectional study was conducted to determine Attitude Of Newly Married Couples In Their First Marriage Towards Domestic Violence And Associated Factors

The study population consisted of 359 couples applying for a marriage license in the Civil Registration Office where the study was conducted in 2015. A sample size of 64 was calculated with an effect size of 0.3, $\alpha= 0.05$, power: 0.80 using G Power analysis method. Considering possible case losses in the study, the aim was to have 72 applications and the study was completed with 72 applications (72 women and men; total 144 people). The researcher provided necessary interview environment in the Civil Registration Office and face to face interviews were conducted with the people included in the study. A "Questionnaire Form" and "Attitudes towards Domestic Violence Questionnaire (ADV)" developed by the researcher in accordance with the literature were used to collect data.

The data of the study was evaluated with the SPSS statistics package program (Version 21,00 Chicago IL, USA) .

Data were evaluated using descriptive statistical analyses (mean, standard deviation, frequency, percentage) t-test for normal distributions, One way ANOVA; and Mann Whitney U and Kruskal Wallis H test were used for non-normal distribution.

50.0% of the participants (n=72) were female and 50.0% (n=72) were male and the mean age was 23.75 ± 3.84 . The mean number of siblings of participants was 3. 49.3% of the participants reported to have a job. 20.8% of the participants' had low, 70.8% had medium and 8.3% had high socioeconomic status. The mean score in Attitudes towards Domestic Violence. Questionnaire was 0.31 ± 8.52 .

Individuals who were elementary school graduates or less, who reported that they could accept low level of violence, who reported to believe that women could provoke violence, men should make all decisions in marriage, and those who reported to believe that women should obey their husbands had a positive attitude towards violence.

Based on all the results evaluated; pre-marriage evaluation of individuals and measures taken based on the results of this evaluation can contribute to reducing domestic violence which is a common and important problem in the society.

Keywords: Marriage, Violence, Family, Attitude

1. GİRİŞ

Türk Dil Kurumu şiddeti “Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik, duygu veya davranışta aşırılık, kaba güç” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK).

Şiddet dilimize Arapçadan geçmiştir. Kamus-ı Turki şiddeti; sert, katı davranış, sertlik, kaba kuvvet, sert ve kaba davranma, ceza ve mükafat vermede mübalağa, müsaadesizdik, ziyadelik şeklinde geçmektedir. “İnsanları korkutmak, sindirmek için oluşturulan girişimler ya da olaylar” biçiminde şiddet olayları belirtilmiştir (Yazıcı 2013).

Şiddet, genel anlamıyla incitmek veya taciz etmek amacı ile fiziksel güç kullanımı şeklinde ifade edilmekle beraber; “hiddetli duygu, yoğun kavgacı ifade, kızgın ve çoğunlukla yıkıcı eylem veya güç” ve “ihlal etme, çarpıtma, saygısızca davranma, kırma” şeklinde tanımlanır (Çubukçu ve Dönmez 2012).

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti, “Fiziksel kuvvetin veya gücün, belli bir amaçla kendisine, başka birisine, topluluğa veya gruba fiziksel zarar vermek ya da zarar ile neticelenme olasılığını yükseltmesine, ölüme, psikolojik açıdan zarara, gelişim problemlerine veya yoksun olmaya sebep olacak biçimde tehdit eden bir şekilde kullanımıdır” (WHO,2002).

Dünyanın çoğu yerinde olduğu gibi Türkiye’de de giderek önem kazanan sorunlardan bir tanesi de şiddettir. Her geçen gün çoğalan şiddet olayları bir yandan mutsuz çiftlerin sayısının artmasına sebep olurken, öte yandan boşanmaların ve psikolojik, ekonomik ve toplumsal sorunların da artmasına neden olmaktadır. Dahası şiddet, yaralanma ve ölüm gibi ciddi zararlara da neden olabilmektedir. Bu açıdan, şiddet, büyük bir halk sağlığı problemidir. Bu çerçevede konu ile ilgili çalışmaların artırılması oldukça önemlidir. Şiddetin büyüklüğünün ve sebeplerinin tam olarak anlaşılması, sosyal ve maddi maliyetinin bilinmesi, durumun daha iyi anlaşılması, önceliklerin saptanması ve şiddeti önleme çalışmalarının artırılması açısından oldukça önem arz etmektedir (Çetinkaya, 2013).

Yeni evli çiftlerin aile içi şiddete yönelik tutumları ile ilgili bilgi ve görüşlerinin belirlenmesinin onlara yönelik olabilecek şiddetin önlenmesi eğitimlerine temel oluşturacağı düşünülmektedir. Yapacağımız araştırma sonuçlarına göre, aile içi şiddete yönelik bilgi ve görüş durumları netlik kazanılabilecektir. Ayrıca aile içi şiddetle ilişkili faktörlerin belirlenmesi de özellikle ve öncelikle hangi konuların ele alınması gerektiğini belirlemeye

yardımcı olacaktır. Evliliğin henüz başlangıcında olan bireylerde aile içi şiddete yönelik tutumları ve ilişkili faktörleri belirlemenin toplumdaki aile içi şiddet olaylarını azaltmakta bir basamak oluşturacağı öngörülmektedir. Bilimsel bilgi birikimine katkı sağlayacaktır (Akınar, 2011).

Bu araştırmanın amacı; Yeni evli çiftlerin şiddete yönelik tutumları ve ilişkili faktörleri belirlemektir.

2. GENEL BİLGİLER

Aile içi şiddet sosyal ve klinik bir konudur. Günümüzde yapılan çalışmalar göstermektedir ki, dünya çapında kadınların yaklaşık %70'i şiddet mağdurudur. Sosyoekonomik düzey, sosyal destek, aile geliri ve eğitim seviyesi, çocuk yaşı ve sayısı aile içi risk faktörlerinden en önemlileri olarak bildirilirken şiddet prevalansı %1 ile %28 arasında değişmektedir (Yılmazel, Baykan, Çetinkaya 2016, Baddour 2009, Bailey 2010).

Aile içi şiddet genellikle aile içinde öğrenilen bir davranıştır ve aile içinde güçlüden güçsüze uygulanır. Yine şiddet davranışı öğrenme yoluyla da gelecek nesillere aktarılır (Güleç, Topaloğlu, Ünsal, Altıntaş, 2012).

2.1. AİLE İÇİ ŞİDDET DÖNGÜSÜ

Şiddet kısır ve klasik bir oluşumdur. Ailede şiddet başladığında şiddet döngüsü olarak ifade edilen kısır döngü başlar. Üç aşamadan oluşur:

Birinci aşama; gerginlik aşamasıdır. Fiziksel şiddet başlamadan önceki dönemdir. Bu aşamada herhangi bir sebepten dolayı erkek gerginleşir. Bunun sonucunda da kadınla tartışmaya başlar. Eğer kadın şiddet konusunda deneyimliyse tehlikeyi fark eder ve gerginliği gidermeye, eşini sakinleştirmeye çalışır. Bu yöntem bir süre işe yarar ancak bir süre sonra kadın yatıştırıcı tutumundan vazgeçer. O da öfkesini kontrol etmeye çalışmaz, sözlü tartışmalar olur, hakaretler aşağılayıcı ve tehdit edici ifadeler kullanılabilir.

İkinci aşama; fiziksel şiddetin uygulandığı aşamadır. Artan gerilimle birlikte erkek öfkesini kontrol edemeyerek kadına acımasızca zarar verme davranışları gösterir ve fiziksel şiddet ortaya çıkar. Bu aşamada tartaklama, tokatlama gibi hafif şiddet davranışlarından yumruklama, yakma, boğmaya çalışma, bıçaklama, ateşli silahla yaralama kadar çeşitli şiddet olayları gelişebilir. Erkek yaptığı davranışı haklı görmekte ve durumla ilgili karısını suçlamaktadır.

Üçüncü aşama; balayı dönemidir. Bu dönemde gerilim azalır ve erkek olumlu bir tutum sergiler. Genellikle erkek özür diler ve kendini affettirmeye yönelik davranışlar sergiler. Ve her seferinde bir daha şiddet uygulamayacağına dair sözler verir, yeminler eder,

eşine hediyeler olarak yaptığı davranışı telafi etmeye çalışır. Bu dönemde kadın hem duygusal hem de fiziksel olarak zayıftır, sevgi ve şefkat ihtiyacı hisseder.

Erkekten gelen olumlu yaklaşım da çoğu zaman kadın için aldatıcı olur. Kadın eşinin bir daha şiddet uygulamayacağını, her şeyin düzeleceğini düşünür; hatta şiddeti kendi hatası olarak görür. Şiddet uygulayanı affeder ve ilişkisini sürdürür. Ancak zaman geçtikçe bu ılımlı durum sona erer ve yerini gerginliğe bırakır. Yeniden birinci aşamaya dönülür (ICN 2001, Dijulio 1998, Tel 2002).

2.2. KURAMSAL AÇIDAN ŞİDDET

2.2.1. Etyolojik Kuram

Şiddetin temelinde hayatta kalma mücadelesi, iktidar arzusu, egemenlik, başatlık arayışı, ölüm dürtüsü gibi nedenlerin bulunduğu savunan kuramdır. Bu görüşü savunanların başında Machiavelli, Darwin, Nietzsche ve Freud gibi kuramcılar gelmektedir. Bu kuramcılar şiddetin doğal ve zorunlu bir durum olduğunu ifade etmişlerdir (Tuzgöl, 1998).

2.2.2. Davranışçı Kuram

Davranışçı yaklaşıma göre şiddet ikincil olarak ortaya çıkan bir durumdur. Burada şiddeti ortaya çıkaran temel neden huzursuzluktur. Şiddet, huzursuzluğun patlama ve boşalma şeklinde olduğu kabul edilir. Kant'ın ahlak yasası açısından birey şiddet dürtülerini disipline etmeli ve medenileştirmelidir.

Bu kurama göre şiddet bireysel değil kolektif bir durumdur, kültürlere göre amacı ve yönü değişiklik gösterebilir (Gümüş, 2000).

2.2.3. Psikodinamik Kuram

Bu kuramda şiddet zorlayıcı cinsel dürtüler ve bireyin kendini savunmasını sağlamaya yönelik egoya bağlı iki nedenle ortaya çıkan bir durumdur. Freud ve Lorenz saldırganlığı, kişinin doyumunu engelleyen ve tehdit eden durumlarda egonun gösterdiği tepki olarak bildirmişlerdir.

Yine aynı kuramın savunucularından Waelder tepkisel saldırganlığa üç kaynak göstermiştir.

- Ego, dürtü ve libidinal iç tepkilerin engellenmesi
- Libidinal çekişmelerin bir yönü
- Kişinin kendini-çevresini kontrol etme ve kendine yetme davranışının bir ürünü (Geçtan, 1990)

2.2.4. Biyolojik Kuram

Bu kurama göre saldırgan davranışlar beynin temporal ve frontal lobları ve limbik sistem ile ilişkilidir. Kendine ve çevresine saldırgan davranışlar gösteren bireyler ve deney hayvanlar çalışmalarında glukokortikoidlerin, estradiol, nitrik oksit, serotonin, butirik asit, gama-amino ve dopamin şiddet davranışlarıyla ilişkisi gösterilmiştir.

Epidemiyolojik çalışmalarda da genetik etkinin %50'nin üzerinde olduğu gösterilmiştir (Uğur, 1994).

2.2.5. Psikososyal Kuram

Erken yaşlarda şiddete maruz kalan/tanıklık eden bireylerin şiddet davranışının arttığı bildirilmiştir. Psikososyal kurama göre temel ihtiyaçların karşılanmaması, yalnızlık, aile içi şiddet, işsizlik, düşük sosyo-ekonomik düzey, madde kullanımı şiddet davranışına neden olmaktadır. Ayrıca çete alt kültürü de şiddet davranışını artırmaktadır (Derman, 2008).

2.3. ŞİDDET TÜRLERİ

Genel olarak şiddet fiziksel, cinsel, ekonomik, sözel ve psikolojik (duygusal) olmak üzere beş kategoriye ayrılmıştır.

2.3.1. Fiziksel Şiddet

Dövmek, tokatlamak, tekmelemek, yakmak ve benzeri eylemleri içeren şiddet çeşididir (Ünal, 2005).

Genellikle tokat atma, tekmeleme, yumruklama, hırpalama, kolunu bükme, boğazını sıkma, bağlama, saçını çekme, vurucu ve kesici maddelerle yaralamayı içerir. Bunların yanı sıra; kaynar su ile yakma veya kezzap dökme, vücudu üzerine sigara basma, el ve ayakları ezme, sakatlama, işkence uygulama, uygunsuz şartlarda yaşamasına mecbur bırakma, sağlık ve sosyal hizmetlere ulaşmasını engelleme ve kişinin beden bütünlüğüne zarar veren tüm eylemleri içerir (Günindi Ersöz, 2011).

2.3.2. Cinsel Şiddet

Yüzyıllarca devam eden bir şiddet türü olarak mağdur, fail ve olayların meydana gelme şekli açısından birden fazla şekli olan cinsel şiddet, insanların ruhsal ve fiziksel bütünlüğünü önemli bir şekilde etkileyen suçların başında gelir.

Literatürde “cinsel şiddete ilişkin farklı tanımlamalar bulunmakla birlikte, Dünya Sağlık Örgütü 2002 yılında yayınladığı olduğu “Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu’nda “cinsel şiddet”i, “cinsel bir eylem gerçekleştirmeye, istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşım ve tekliflerde bulunmaya ya da bir kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik eylemlerin tümünü kapsamakta olup, kurbanla fail arasındaki ilişki her ne olursa olsun, kurbanın evinde ya da işyerinde sınırlı kalmaksızın her türlü koşulda bir kişinin cinselliğine karşı dolaylı ya da direkt olarak ve zorlamayla yapılan cinsel bir eylemi içermektedir” olarak tanımlamıştır. Zor kullanma ve baskı kullanımının bütün boyutları ve derecelerini içeren cinsel şiddet, fiziksel zorlama ve baskı haricinde tehdit ve psikolojik olarak yıldırma da kapsamaktadır (WHO, 2002).

2.3.3. Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet özellikle yaşlı insanların maruz kaldığı istismar türüdür. Kişinin kendine ait parasını yönetmesine veya kazanç sağlanmasına izin vermemektir (Ünal, 2005).

Kısıtlı para verme ya da vermeme, ailede oluşturulan tasarruf, gider, gelir hakkında bilgilendirmeme, kadının gelir ve mallarını almak, istemediği halde herhangi bir işte baskı ile çalıştırma, çalışmasına izin vermeme, çalışıyor ise iş yaşamını kötü hale getirecek kısıtlamalar koyma, aile ile ilgili ekonomik konularda kendi başına kararlar alma şeklinde tanımlanır (Günindi Ersöz, 2011).

2.3.4. Sözel Şiddet

Sözlü şiddet, sözlerin ve eylemlerin sistemli olarak sindirme, korkutma, ceza verme ve kontrol etme amacıyla kullanımınıdır. Sözlü şiddet ile ilgili davranışların en belirgin olanları, bireyin önemseydiği olaylarda güvenini sarsmak ve bireyi yaralamak için sistemli bir şekilde hakaret içeren sözler söylemektir. Bireyi küçümseyici adlandırmalar yapmak sürekli olarak eleştiride bulunmak, hor görmek, alaya almak da sözlü şiddet olarak değerlendirilir (Coker ve ark, 2000)

Sözlü şiddet kişiye yönelen, kişinin gururunu inciten, utandırmaya, aşağılamaya, baskı oluşturmaya, suçlamaya ve küçültmeye yönelik söylemler olarak tanımlanmaktadır. Sözel tehdit ve saldırı; korkutma; soyutlanma, kişinin iletişim yetisinde azalma ve düşünce yapısında deformasyona sebep olabilir (Subaşı Baybuğa ve ark , 2012).

Aşağılama, zaafı ve eksik yönleri alay etme, genelleme yapma (“sen daima böylesin”, ”bunları hep yapıyorsun” gibi), suçlama, küfür etme, küçümseme, hakaret etme, bağırma, bireyi çelişkili duruma sokma, korku yaratma, sakat bırakma, çocuklarını göstermemekle veya bireyin mesleki ve sosyal yaşantısını bozmaya yönelik tehditte bulunma olarak sıralanmıştır (KSGM, 2009).

2.3.5. Psikolojik (Duygusal) Şiddet

Bağırma, korkutma, küfür etme, tehditte bulunma, hakaret etme, ailesi, akrabaları, arkadaşları ile veya başkaları ile görüşmelerini engelleme, evden çıkmasına izin vermeme, küçük düşürme, çocukları ile birlikte olmasını engelleme, kıskanma bahaneleri ile kontrolü altına alma, başkaları ile kıyaslamalar yapma, giyimine, gittiği yerlere, görüştüğü kişilere karışma ve baskı kurma, kişinin kendisini geliştirmesini engellemektir. Dünya Sağlık Örgütü daha geniş bir tanım olarak; kişinin bilgi ya da yardıma ulaşmasını engelleme gibi bir takım kontrol etme davranışlarını da duygusal şiddet olarak değerlendirmiştir (Günindi Ersöz, 2011).

Bireyde keder, duygusal acı ve yaralamalara sebep olan sözel saldırı, korku yaratma, reddetme, aşağılama, izolasyon, olumsuz tutum ve algılar, ima eden ve iğneleyen sözler, mimikler ve jestleri içerir. Duygusal şiddet başlangıçta kişilerin hareket ve düşüncelerinde ortaya çıkabilir. Bu nedenle duygusal şiddet mağdurlarının, gündelik etkileşimlerinde

azalmalar ve tek kalma istekleri, duygu bozuklukları yaşamaları (sebepsiz öfkelenmeler, gülmeler, ağlamalar), öfke nöbetleri, sinirlilik hali, konuşmaktan kaçınma, geçmişe özlem duyma, benlik saygınlığında azalma vb. durumlar gözlemlenebilir (Kalaycı ve ark, 2015).

2.4. AİLE İÇİ ŞİDDET KAVRAMI

Ailede meydana gelen şiddet erkek tarafından kadına yönelik uygulanan bir şiddet türüdür. Fiziksel açıdan güçlü olan erkek kontrol etme, cezalandırma, güç gösterisinde bulunma ve baskılama amacıyla güçsüz olan kadına yönelik bir durumdur (Zara Page, İnce 2008)

1993 yılında Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi, kadına yönelik şiddeti “ister özel isterse kamusal alanda ortaya çıksın, kadınlara cinsel, psikolojik ve fiziksel olarak acı yaşatan ya da acı yaşatabilecek cinsiyete dayalı bir eylem ve harekette bulunmak ya da benzer şekildeki hareketler ile tehdit etmek, zorlamak ya da keyfi şekilde özgürlüğünden yoksun bırakmak” biçiminde tanımlanmıştır. Şiddet ayrıca yok edici, saldırgan ve yıkıcı davranışlar, kaba kuvvet kullanma; beden gücünü kötüye kullanarak kişiye ve topluma zarara neden olmaya yönelik psikobiyolojik enerji olarak da tanımlanmaktadır. Son senelerde bu tanıma “kadını ekonomik güçten yoksun bırakma” da ilave edilmiştir. İstatistiksel bilgilere göre kadına yönelik şiddet, kadınlarda en önemli yaralanma sebebidir ve şiddet büyük oranda eşten gelmektedir. Bu sebeple kadına yönelik aile içi şiddet, Dünya Sağlık Örgütü tarafından öncelikli sağlık sorunu olduğu kabul edilmiştir. Yaygın olması, akut ve kronik etkileri sebebiyle kadının sağlık durumunu olumsuz bir şekilde etkilemesine ilaveten, kadının ölümüne kadar gidebilen olumsuz neticeleri sebebiyle, şiddet halk sağlığı açısından çok önemli bir sorundur (Subaşı Baybuğa ve ark, 2012).

Şiddete maruz olan kadınlarda kötü sağlık algısı oluşması, günlük aktivite ve hareketlerde azalma, ilaç kullanımında artma (analjezikler, anti-depresanlar, uyku hapları, trankilizanlar), ruhsal sorunlar (depresyon, intihar etme düşüncesi ve intihar girişimi, umutsuz olma, travma sonrası stres belirtileri, anksiyete, cinsel istekte azalma, psikosomatik şikayetler, utanma, korkma, hafıza kaybı yaşama), fiziksel şikayetler (ağrı, uyuşma, yürüme güçlüğü çekme), yaralanmalar, jinekolojik şikayetler (kanama, vajinal akıntı, vajinal enfeksiyon, bulaşıcı hastalıklara maruz kalma) ve madde kullanımı (sigara, alkol) şiddet görmeyen kadınlara göre yüksektir (Kanbay ve ark, 2012).

Kadın, hamileyse, şiddetten sadece kendisi değil, ileride doğan bebekte de belirgin bir şekilde psikolojik rahatsızlıklar meydana gelebilmektedir. 20. yüzyılın en önemli sağlık problemlerinden biri olan kadına yönelik şiddet, aynı zamanda önemli bir insan hakları ihlalidir. Şiddetin prevalansı ve hastalıkların etiolojisindeki etkisi son yıllarda giderek daha da artmaktadır. Aile ve toplum içerisinde egemenlik ilişkilerinde genellikle ezilen taraf kadınlardır. Kadına şiddet birçok ülkede, her ırk, dil, sınıf, etnik ve kültürel grupta meydana gelebilmektedir. Şiddet kişiler arası sosyal, kültürel ve ekonomik değişimler gösterse bile, genel olarak toplumsal kuralları koyan erkek egemen ideolojinin de etkisi ile, erkeklerin kadınlar üzerine hakimiyet kurmak için kadına uyguladığı çeşitli şiddet davranışları biçiminde karşımıza çıkmakta, otoritesini kanıtlama ve egemenlik ilişkisini devam ettirme aracı olarak kullanılmaktadır (Ayrancı ve ark, 2002).

Şiddet eylemini gerçekleştiren hemen her zaman kadına en yakın olan erkektir. Aynı zamanda bu şiddet türü “ev içi şiddet” ya da “yakın eş şiddeti” olarak da isimlendirilir. Şiddeti meydana getiren bileşenlerin karmaşıklığı; şiddeti tanımlamayı, nedenlerini belirleme ve bu nedenlere alınacak önlemleri güçleştirmektedir. Toplumun eğitim düzeyi, sosyokültürel yapısı, ekonomik koşulları da şiddet algısını değiştirmektedir (Özçırpıcı ve ark, 2011).

2.5. ŞİDDETİN ETKİLERİ

Şiddet, şiddet maruz kalan bireyler üzerinde hem bedensel hem psikolojik, hem de sosyal olarak olumsuz etkiler yaratır. Bu etkiler bazen geri dönüşsüz biçimde bireylerin tüm hayatını etkileyebilmektedir.

Türkiye’de aile içi şiddet konusunda 56 ilde 1800 kadın ile yapılan bir araştırmada kadınların üçte birinin eşlerinden dayak yediği, yüksek öğrenim gören her altı erkekten birinin eşine şiddet uyguladığı bildirilmiştir (Altınay ve Arat, 2007).

2.5.1. Bedensel Etkiler

Kadına şiddet, kadınlarda ölümcül olmayan sağlık (psikolojik, fiziksel vb.) problemlerine ve ölümcül neticelere (intihar, ölüm vb.) sebep olmaktadır. Ölümcül olmayan sağlık problemlerinin en başında fiziksel sağlık problemleri gelir. Fiziksel şiddete maruz kalan kadınlardaki somut bulgular bedendeki yaralar, ezikler, diş kırılmaları, çürükler,

gözlerde morluklar, beyin hasarları, kırıklar olarak sıralanabilir. Yapılan çalışmalara göre şiddete maruz kalan kadınların şiddete maruz kalmayan kadınlara göre fiziksel fonksiyonlarında azalma, fiziksel semptomlarında artma ve günün büyük çoğunluğunu yatakta geçirdikleri saptanmıştır (Bilican Gökkaya, 2009).

2.5.2.Psikolojik Etkiler

Aile içi şiddetin kadınlar üzerine oluşturduğu etkiler açısından üzerinde en fazla durulması gereken kadının ruhsal durumudur (Zara Page, İnce 2008).

Ruhsal etkilerin tedavi süreci hem çok zordur hem de uzun süre etkileri sürmektedir ve birçok kez yaşam boyunca sürer. Şiddete maruz kalan kişilerin ilk şoku ve reddetme periyodunu geçirmesinin ardından, şiddete şiddet ile karşılık verme, sonrasında kendisini suçlama tutumu ve depresyon gözlenir. Şiddete maruz kalan kişi bu dönemde çaresizliği öğrenir. Kendisini değersiz ve küçük görme, sosyal yaşamdan kendisini soyutlama, özsaygı ve özgüveni kaybetme sonucu özgüven yetersizliği, bilişsel bozukluklar gibi etkiler görülür. Psikolojik etkilerin en önemlileri; korku, depresyon, madde bağılısı olmaya yönelim, çeşitli kişilik bozuklukları, kendisini suçlama, kendisine zarar verme girişimi ve özkıyım eğilimi'dir.

Aile içi şiddet kapsamında, şiddetin psikolojik etkileri açısından çocuğa yönelik şiddet yetişkinlerinkine göre çok daha fazla önem arz eder. Çünkü şiddete maruz kalan çocuklar, sevgisizliği öğrenir ve güven duygularını kaybederler. Bu çocuklarda farklı kişilik bozuklukları gelişebilir. Bu çocuklar yetişkinliğe eriştiklerinde, şiddet uygulamaya eğilimlidirler. Düşük özgüven, iletişim kurma yeteneği olmayan, toplumun onaylanmadığı davranışlar sergileme, suç işlemeye meyilli, madde bağımlısı, kendisine zarar veren davranışlar sergileyen ve intihara eğilimli olan bireyler olurlar (Güler Çetin, 2013).

2.5.3.Sosyal Etkiler

Toplumda şiddet olayları ne kadar yaygın ise, o toplumdaki bireylerin çoğunluğunun da ruh ve beden sağlıklarının bozuk olduğu söylenebilir. Bu şekilde şiddetin sosyal etkileri ortaya çıkar. Namus uğruna aile içi şiddete maruz kalmış olan kadınların ya da cinsel şiddete maruz kalan çocukların, toplumdan dışlanması, istenmemesi, böyle kişilere, kirletilmiş, hiç bir işe yaramaz gözüyle bakılması, kişilerin toplum içine kabul edilmeyerek daha çok yalnızlığa itilmeleri de özellikle toplum için önem taşıyan ve şiddet ile karşılaşanlar açısından

başka bir sosyal etkidir. Bu durum önemli bir sosyal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Güler Çetin, 2013).

2.6. KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN YANLIŞ İNANIŞLAR

İnsanlar doğumdan itibaren neyin doğru neyin yanlış olduğuna dair inanışlarını çevresini algılayarak öğrenir. Bu süreçte toplumsal cinsiyete dayalı oluşturulan normlar, aile, sosyal çevre, inanışlar, medya, kültürel değerler devreye girer. Bu bağlamda kadına yönelik şiddet ile ilgili atasözü ve deyimleri dikkatle incelemek gerekir. Çünkü bunlar yanlış inanışların pekişmesi ve yaygınlaşmasında önemli rol oynamaktadır.

Kültürümüzde kadına yönelik şiddetle ilgili atasözü ve deyimler;

- “Dişi köpek kuyruğunu sallamayınca, erkek köpek ardına düşmez.”
- “Avradın kazdığı kuyudan su çıkmaz.”
- “Babaya dayanma, karıya güvenme.”
- “Kadında vefa, borçluda sefa aranmaz.”
- “Kadınlar hamamına döndü.”
- “Karı ağızlı”
- “Kırkta bir karı sözü dinlemek iyi olur”
- “Gökyüzünde düğün var deseler, kadınlar merdiven dayamağa kalkar”
- “Adamın derdi öküz, kadının derdi sakız”
- “Pişmiş aştan, dövülmüş karıdan zarar gelmez”.
- “Üç öğün kötek, bir öğün yemek”.
- “Dövülmeven kadın, tımarız ata benzer”.
- “Kızını dövmeyen dizini döver”.
- “İyi ipek kendini kırdırmaz, iyi kadın kendini dövürmez”

- “Erkektir. Hem sever, hem döver”
- “Dumansız baca olmaz, kahırsız koca olmaz”
- Erkeğin gönül ilişkileri “elinin kınası”, kadınıniki “yüz karası”

Bu atasözleri ve deyimlerinde görülmektedir ki kadınlar kimi zaman şeytani, uğursuz, güvenilmeyen, eğlenceye ve paraya düşkün bireyler olarak gösterilmiştir. Ayrıca şiddet davranışının kadın tarafından hak edildiği ve önemli bir terbiye aracı olduğu da vurgulanmıştır. Yıllar boyu toplum üyelerince içselleştirilen bu algılar şiddetin olağan bir durum olduğunu kabul etmektedir. Günümüzde de halen bu algılar şiddetin önlenmesinde bir engel olmaya devam etmektedir (Günindi Ersöz, 2011).

2.7. KADINA İLİŞKİN ŞİDDETE YÖNELİK YASAL DÜZENLEMELER

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun 8 Mart 2012 tarihinde kabul edilerek 20 Mart 2012 tarihli resmi gazete’ de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Amaç, kapsam ve temel ilkeler

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasında ve gereken hizmetlerin sunulmasında aşağıdaki temel ilkelere uyulur:

a) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, özellikle Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve yürürlükteki diğer kanuni düzenlemeler esas alınır.

b) Şiddet mağdurlarına verilecek destek ve hizmetlerin sunulmasında temel insan haklarına dayalı, kadın erkek eşitliğine duyarlı, sosyal devlet ilkesine uygun, adil, etkili ve süratli bir usul izlenir.

c) Şiddet mağduru ve şiddet uygulayan için alınan tedbir kararları insan onuruna yaraşır bir şekilde yerine getirilir.

ç) Bu Kanun kapsamında kadınlara yönelik cinsiyete dayalı şiddeti önleyen ve kadınları cinsiyete dayalı şiddetten koruyan özel tedbirler ayrımcılık olarak yorumlanamaz.

Koruyucu ve Önleyici Tedbirlere İlişkin Hükümler

Mülkî amir tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları

MADDE 3 – (1) Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak aşağıdaki tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere mülkî amir tarafından karar verilebilir:

a) Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.

b) Diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması.

c) Psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi.

ç) Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.

d) Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

(2) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde birinci fıkranın (a) ve (ç) bentlerinde yer alan tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir. Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde mülkî amirin onayına sunar. Mülkî amir tarafından kırk sekiz saat içinde onaylanmayan tedbirler kendiliğinden kalkar.

Hâkim tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları

MADDE 4 – (1) Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak aşağıdaki koruyucu tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

a) İşyerinin değiştirilmesi.

b) Kişinin evli olması hâlinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi.

c) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunundaki şartların varlığı hâlinde ve korunan kişinin talebi üzerine tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması.

ç) Korunan kişi bakımından hayatî tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağına anlaşılması hâlinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi.

Hâkim tarafından verilecek önleyici tedbir kararları

MADDE 5 – (1) Şiddet uygulayanlarla ilgili olarak aşağıdaki önleyici tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

a) Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması.

b) Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi.

c) Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.

ç) Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması.

d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması.

e) Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi.

f) Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

g) Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.

ğ) Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

h) Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

ı) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması ve tedavisinin sağlanması.

Suçlara ilişkin saklı tutulan hükümler

MADDE 6 – (1) Kişinin silah bulundurması, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmasının suç oluşturması dolayısıyla ya da fiilinin başka bir suç oluşturması nedeniyle;

a) Soruşturma ve kovuşturma evresinde koruma tedbirlerine veya denetimli serbestlik tedbirlerine,

b) Mahkûmiyet hâlinde ceza veya güvenlik tedbirlerinin infazına ve bu çerçevede uygulanabilecek olan denetimli serbestlik tedbirlerine ilişkin kanun hükümleri saklıdır.

İhbar

MADDE 7 – (1) Şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı hâlinde herkes bu durumu resmi makam veya mercilere ihbar edebilir. İhbarı alan kamu görevlileri bu Kanun kapsamındaki görevlerini gecikmeksizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdür.

Tedbir kararının verilmesi, tebliği ve gizlilik

MADDE 8 – (1) Tedbir kararı, ilgilinin talebi, Bakanlık veya kolluk görevlileri ya da Cumhuriyet savcısının başvurusu üzerine verilir. Tedbir kararları en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluk biriminden talep edilebilir.

(2) Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, resen, korunan kişinin ya da Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.

(3) Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.

(4) Tedbir kararı, korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddine ilişkin karar ise sadece korunan kişiye tebliğ edilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ilgili kolluk birimi tarafından verilen tedbir kararı şiddet uygulayana bir tutanakla derhâl tebliğ edilir.

(5) Tedbir kararının tefhim ve tebliğ işlemlerinde, tedbir kararına aykırılık hâlinde şiddet uygulayan hakkında zorlama hapsinin uygulanacağı ihtar yapılır.

(6) Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(7) Talep hâlinde ilgililere kişisel eşya ve belgelerinin kolluk marifetiyle teslimi sağlanır.

2.8. DÜNYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

Dünya Sağlık Örgütü (2013), 79 ülke verilerine dayanarak yayınlamış olduğu raporunda kadına yönelik aile içi şiddetin küresel yaygınlığını % 30 olarak bildirilmiştir. Bu bilgi, Uluslararası Af Örgütü (2004) tarafından yayınlanan raporda ki oranla da (dünyada her üç kadından biri fiziksel/cinsel şiddete maruz kalmaktadır) tutarlı olduğunu göstermektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün raporuna göre, yaygınlığın en fazla olduğu bölgeler Doğu Akdeniz, Afrika ve Güneydoğu Asya'dır. Bu bölgelerin oranı % 37'dir. Amerika, % 30'luk oran ile hayat boyunca şiddete maruz kalma yönünden en yaygın ikinci bölgedir. Gelir düzeyi yüksek olan Batı Pasifik ve Avrupa Bölgeleri'nde yaygınlık oranı % 25 olduğu bildirilmiştir (WHO, 2013).

Dünya İzleme Enstitüsü Sağlık ve Toplumsal Cinsiyet Eşitlik Merkezi'nin 2002 yılında yürüttüğü bir çalışmanın sonuçlarına göre Türkiye'de %58, Bangladaseh'te %47, Etiyopya'da %45, Hindistan'da %40 ve Mısır'da %34 oranında kadının fiziksel şiddete maruz kaldığı kaydedilmiştir (Bora, 2015).

Birleşmiş Milletlerin 86 ülkeyi kapsayan araştırmasının sonuçlarına göre fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı %70 olarak bildirilmiştir (Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu, 2012).

Dünya Sağlık Örgütü'nün on farklı ülkede kadına yönelik şiddete ilişkin gerçekleştirdiği yaygınlık taramasında kadınların %3 ile %11,5'inin eşleri veya partnerleri olmayan erkeklerin cinsel şiddetine maruz kaldıkları anlaşılmıştır (Ömek, 2013).

Koss ve arkadaşlarına (2003) göre ABD'de her yıl kadınların 10-15'inin ağır şiddete maruz kaldığını ve % 4'ünün öldürüldüğü bildirmektedir (Koss ve ark, 2003).

Gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalarda kadınların 1/3'ü ile 2/3'ünün eşi tarafından şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Gelişmekte olan ülkelerde bu oran %20-50 civarındadır (Heisse, 1993).

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2005 yılı "Çok Ülkeli Kadın Sağlığı ve Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet Raporu'nda; kadınlar arasında yaşam boyunca fiziksel şiddet görme sıklığı %6-59 arasında bulunmuş ve eşleri tarafından kadınlara "tekmelenme", "yerde sürüklenme", "yumruklanma", "silahla tehdit edilme" gibi ağır şiddetlerin uygulanma sıklığı %4-49

arasında olduğu saptanmıştır. Aynı raporda cinsel şiddet sıklığı; %6-59 olarak saptanmıştır (WHO, 2005).

Dünya Sağlık Örgütü (2002) raporunda, dünya genelinde toplum içinde yapılan 48 araştırmada kadınların % 10-69'unun eşleri veya partnerleri tarafından hayatlarında en az bir kez fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (WHO, 2002).

Wangs ve arkadaşları (2002) çalışmalarında dünya çapında erkekler tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların tahmini oranının %25-50 olduğu bildirilmiştir. Cinayete kurban giden kadınların %60'ının faili aile içi şiddetle bağlantılı olduğu bulunmuştur. Londra'da yaşayan kadınların son 12 ayda cinsel ilişkiye zorlanma oranı %6 olarak bulunmuştur (Wangs ve ark, 2002).

Amerika Birleşik Devletleri'nde yılda 2-4 milyon kadın partnerlerinden şiddet gördüğü; bunların 2000-4000 arası kadın maruz kaldığı şiddet nedeniyle yaralanmalar neticesinde hayatlarını kaybettiği; Kadına Yönelik Şiddet'in hamilelik döneminde daha da arttığı belirlenmiş; hamile kadınların şiddete maruz kalma bakımından gestasyonel diabet, preeklampsi ve plasenta previaya oranla daha çok risk altında oldukları belirlenmiştir. ABD'de yapılan çalışmalarda; kadınların yaşam boyu şiddete maruz kalma prevalansı %25-30 ve yıllık prevalansın %2-12 olduğu bulunmuştur (Meit ve ark, 2007, Horvath, 1999, Gawinski ve Ruddy, 2005).

Kenya'da yapılan bir çalışmada kadınların %42'si eşleri tarafından düzenli bir şekilde şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır (Bilgen, 2006).

Dünya Sağlık Örgütü (2002) raporuna göre kadın cinayetlerinin %70'i partnerleri ya da önceki partnerleri tarafından işlenmektedir (John ve ark, 2004).

Mazey ve arkadaşlarının (2005) yürüttükleri bir çalışmada, çalışmaya katılan kadınların %34'ü yaşamlarında en az bir kez, bir aile üyesi tarafından şiddete maruz kaldığını ya da tanık olduğunu ifade etmiştir (Mazey ve ark, 2005).

2.9. TÜRKİYEDE KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARI

Naçar ve arkadaşları tarafından 2009 yılında Kayseri de İki Sağlık Ocağı Bölgesi'nde yapılan çalışmada kadınların %49,9'unun aile içi şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Şiddete maruz kalanların %32,4'ü sözel şiddet, %26,5'i fiziksel şiddet, %23,1'i psikolojik şiddet, %12,7'si ekonomik şiddet, %4,5'i cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Şiddete maruz kalanların %76,1'i eşi tarafından, %16,9'u kendi anne babası, %9,9'u ise eşinin anne babası tarafından şiddet maruz kaldıkları saptanmıştır (Naçar ve ark, 2009).

Yazıcı ve Mamuk (2010) tarafından yapılan Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşımları araştırmasında katılımcılara göre kadınların en sık kaldıkları şiddet türü olarak %41,4'ü fiziksel şiddet, %30,8'i sözel şiddet, %13,9'u cinsel şiddet, %11,8'i psikolojik şiddet ve %2,1'i ekonomik şiddet olarak ifade edilmiştir (Yazıcı ve Mamuk, 2010).

Türkiye Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet (KYAİŞ) (2009) araştırmasına göre, ülkemizdeki kadınların %44'ü psikolojik şiddete, %39'u fiziksel şiddete, %15'i cinsel şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), 2009).

Altınay ve Arat (2007) tarafından 1800 evli kadın üzerinde yaptıkları çalışmalarında her üç kadından birinin (%35) hayatları boyunca en az bir defa eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Aynı çalışmada, okuma yazma bilmeyen kadınlar arasında en az bir kez fiziksel şiddet gördüğünü ifade edenlerin oranı %43, yüksek öğrenim görmüş kadınlarda %12 olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre ülkemizde şiddet gören kadın oranının yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Altınay ve Arat, 2007).

Özçırpıcı ile arkadaşlarının (2011) yaptıkları Bir Tıp Fakültesi ve Hastanesinde Çalışan Kadınların Eş/Partner Şiddetine Maruziyet Durumları ve Etkileyen Faktörler çalışmasında fiziksel şiddet sıklığı %19 olarak bulunmuştur (Özçırpıcı ve ark, 2011).

Kocacık ve Çağlayandereli'nin (2009) çalışmalarında Denizli merkez ilçesinde 593 kadın ile yapılan çalışmada kadınların yarıdan fazlasının aile içi şiddet gördüğü bulunmuştur (Kocacık ve Çağlayandereli, 2009).

2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından yapılan araştırmada Doğu bölgelerdeki kadınların %40'ı eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalması

ile ilgili durumlardan en az birini doğru bulurken, Batı bölgelerde bu oran %18'dir. En düşük eğitim ve refah düzeyine sahip kadınların %40'ı fiziksel şiddete maruz kalınmasına ilişkin belirtilen durumlardan en az birini doğru bulmaktadır. Bu oran yüksek eğitim ve refah düzeyindekiler için %10'un altında olduğu saptanmıştır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2009).

Özdemir (2013) çalışmasında kadınların en sık maruz kaldıkları şiddet türünü %38,7 psikolojik şiddet ve %32,9 sıklıkla fiziksel şiddet olarak ifade etmişlerdir. Katılımcıların %85,2'si alkolün şiddete sebep olduğunu belirtirken, bu yanıtı %81,3 ile sosyokültürel düzeyi düşük ailelerde veya toplumlarda şiddet sık görülür yargısı izlemektedir. %95,8 sıklıkla, "sesini yükseltmek, bağırarak, küfür etmek" en çok bilinen sözel şiddet tanımı olarak tespit edilmiştir. "cinsel şiddet vakalarında en sık karşılaşılan saldırgan" olarak katılımcıların %65,8 sıklıkla eşler belirtilmiştir. (Özdemir, 2013).

Konya ili Karatay, Meram, Selçuklu merkez ilçelerinde bulunan 40 merkez sağlık ocağında çalışan 328 ebe ve hemşire ile yapılan araştırmada hemşire ve ebelerin önemli bölümünün yaşamı boyunca bir ya da daha fazla şiddete uğradığı, çocuk sahibi olan hemşire ve ebelerin önemli bölümünün çocuğuna şiddet uyguladığı ve şiddete uğrama ve uygulama konusunda toplumun genelinden farklı olmadığı belirtilmiştir (Kıyak, 2008).

Kadın Danışma Merkezi tarafından yapılan araştırmada; kadınların %50'sinin fiziksel şiddet, %50'sin den fazlası psikolojik şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (<https://www.kadindayanismavakfi.org.tr/kadin-danisma-merkezleri-agi-ve-kadina-yonelik-siddet-veri-tabani-olusturma-calismasi> (11.05.2016)).

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi tarafından (2015) yapılan araştırma sonuçlarına göre, ülkemizde cinsel ve fiziksel şiddetin bir arada yaşanmasının yaygın olduğu saptanmıştır. Çalışmada kadınların, %12'si cinsel şiddete, %36'sı fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenirken, kadınların %38'inin iki şiddet türünden en az birine maruz kalması, genellikle fiziksel şiddetin cinsel şiddet ile bir arada olduğunu göstermiştir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi, 2015).

Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğünün (2013) çalışmasında 2013 yılında meydana gelen 13.551 aile içi şiddet olayında 12.222'si kadın 2.797'si erkek olduğu, geçen yıla göre kadın mağdur sayısının

%8 oranında artış gösterdiği saptanmıştır (Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğünü, 2013).

Akpınar'ın (2011) çalışmasında kadınların %39'unun psikolojik şiddete, % 59'unun cinsel/fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (Akpınar, 2011).

2.10. 25 KASIM KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE GÜNÜ

“Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Mücadele Günü” olarak kabul edilmesi 25 Kasım 1960 tarihinde Dominik Cumhuriyeti’nde diktatörlüğe karşı mücadele veren üç kız kardeş (Mirabel Kardeşler) tecavüz edilerek öldürülmüş, fakat bu olay trafik kazası gibi gösterilmiştir. Bu olay üzerine 1981 yılında Latin Amerikalı ve Karayipler’den kadın grupları 25 Kasım’ı “Kadına Yönelik Şiddete Hayır Günü” ilan etmişlerdir. Mirabel kardeşlerin kadına yönelik şiddet konusunda ne ilk ne de son örnektir. Yüzyıllardır devam eden kadına yönelik fiziksel, psikolojik, cinsel, sosyal, ekonomik şiddet artarak devam etmektedir (Moroğlu, 2012)

2.11. KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ÖNLEME ÇALIŞMALARI

1970’lerden itibaren dünyada önem kazanmaya başlayan şiddet problemi Türkiye’de 1980’lerde tartışılmaya başlanmıştır. 17 Mayıs 1987 tarihinde “Dayağa Hayır” yürüyüşü kadınların şiddete karşı ilk toplu tepkidir. “Kadının sırtını sopasız karnını sıpasız bırakmamak gerek” atasözüne dayanarak eşinden dayak yiyen hamile kadının açtığı boşanma davasını reddeden bir hakime kadınlar tazminat davası açmış ve ilk hareketi başlatmışlardır. Kadın hareketleri bu yıldan sonra hız kazanmıştır (Dişsiz ve Şahin, 2008; Altınay ve Arat, 2007).

Ülkemizde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nce 2000’li yıllardan itibaren kadının sosyal statüsünü geliştirici ve kadına yönelik şiddeti önleyici çalışmalar yapılmaktadır.

2.11.1. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi (2005)

2005 yılında Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programı kapsamı içinde Türkiye’de kadının insan haklarının korunması ve kadınların toplumsal fırsatlardan erkeklerle eşit biçimde faydalanmalarının sağlanması amacıyla hazırlanan bir projedir.

Proje, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu’nun mali, BM Nüfus Fonu’nun teknik desteği ile 2006-2008 yıllarında yürütülmüştür.

Proje bütçesi 2 milyon 968 bin Avro olup; Ankara, Trabzon, İstanbul, İzmir, Şanlıurfa Gaziantep proje uygulamasının uygulandığı illerdir. İller seçilirken bölgesel dağılıma dikkat edilmiştir.

Projenin hedefi, kadınların insan haklarının geliştirilmesine yönelik olarak aile içi şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik kurumların güçlendirilmesi ve geliştirilmesidir (<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/tamamlanan-projeler/kadina-yonelik-aile-ici-siddetle-mucadele-projesi> Erişim tarihi 25.05.2017).

2.11.2. Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi (2007-2008)

“Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi” Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan mali katkısı, Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı Dış İlişkiler Direktörlüğü ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından ortaklaşa yürütülmüştür. 2007 yılında açılış 2008 yılında kapanış toplantısı ile son bulan Proje'nin amaçları:

- Eğitim, iletişim ve diğer araçlarla toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmek,
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün kurumsal kapasitesini güçlendirerek toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendirmek
- Tüm kamu politikalarına toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesinin dahil edilmesini sağlamak,
- Yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve merkezi yönetimin destek ve katılımları sağlanarak toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili kanunların uygulamasını desteklemek,
- Avrupa Birliği müktesebatı uygulamalarına uyumlu olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak Model oluşturulmasına katkı sağlamaktır

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/tamamlanan-projeler/toplumsal-cinsiyet-esitliginin-gelistirilmesi-eslestirme-projesi>

2.11.3. Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı Projesi (2012)

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla etkin bir mücadelenin sağlanması ve politika geliştirilmesi için sağlıklı, güvenilir ve güncel verilerin toplanması ihtiyacı doğmuştur. Şiddetle mücadele alanında sorumluluğu bulunan ilgili tüm kurum ve kuruluşların rutin yapılan veri toplama işlemlerinde problemler yaşanması sebebiyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı/Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı oluşturulması amacıyla proje gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Proje kapsamında etüt çalışmaları yapılarak ülkemiz için uygun bir model tasarlanması ve ardından oluşturulan modelin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bilgi sistemine entegre edilmesi öngörülmüştür. Projeye, kadına yönelik her tür şiddet konusunda veri toplanması, veri toplama kapasitesinin geliştirilmesi ve kadına yönelik şiddetin izlenmesi için bir veri tabanı sistemi oluşturulması amaçlanmaktadır (<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/yurutulmekte-olan-projeler/kadina-yonelik-siddet-veri-tabani-projesi> (25.05.2017)).

2.11.4. Kadına yönelik şiddetle mücadele çerçevesinde hazırlanan Ulusal Eylem Planı (2012-2015)

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda; ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010” hazırlanarak yürürlüğe konmuştur. Bu Plan'ın uygulama süresinin dolması nedeniyle, Eylem Planı'nda öngörülen faaliyetlerin devamlılığının sağlanabilmesi amacıyla 2012-2015 dönemini kapsayacak şekilde güncellenmiştir. 2007-2010 planı esas alınmak suretiyle, 2012-2015 planı hazırlanmıştır. Elde edilen verilerle sistemdeki eksikler belirlenmiştir. Bu çerçevede, “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” ve “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi”nde yer alan tedbirler göz önünde bulundurularak, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkı ve katılımları ile “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015” hazırlanmıştır. Hazırlanan Plan ile toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin 5 temel alanda iyileştirme hedeflenmiştir.

Bu alanlar;

- Yasal düzenlemeler yapılması
- Zihniyet dönüşümün sağlanması ve farkındalık yaratma
- Şiddet mağdurlarının güçlendirilmesi ve koruyucu hizmet sunumu
- Sağlık hizmetlerinin sunumu
- Kurum/kuruluşlar arasında işbirliğidir.

Eylem Planının amacı; bu temel alanlar kapsamında geliştirilen hedefler doğrultusunda gerçekleşmesi gereken kapsamlı ve uygulanabilir faaliyetleri, sorumlu kurumlar ile işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşları belirlemektir. Bu şekilde kadına karşı aile içi şiddetle önemli bir mücadelenin sağlanması amaçlanmıştır (Tatlıhoğlu, 2014; KSGM, 2012).

2.12. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE İLGİLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Kadınların çoğunluğu sağlık kurumuna istismar ve şiddet yaraları sebebiyle başvurmaz. Sağlık kurumunda şiddet hakkında soru sorulması, yaralanma dışı olguların farkında olunması kadar önem arz etmektedir. Aşağıdaki belirtiler eş istismarının ve şiddetinin belirti ve izleri olarak düşünülebilir.

- ✓ Somatik şikayetler (uykusuzluk hali, baş ağrısı, hiperventilasyon, göğüs, sırt ve pelvis ağrıları, mide barsak sorunları, vb.).
- ✓ Endişe, depresyon, kaygı.
- ✓ Boyun, göğüs, kafa, karın ve meme yaralanmaları
- ✓ Yanma, berelenme, kırıklar, yaralanma ve burkulmalar
- ✓ Kişinin görünümüyle uyumsuz öykü varlığı.
- ✓ Kişide farklı iyileşme derecelerinde yara izleri.
- ✓ Ağrı kesici ve Tranklizan kullanımı.

Periyodik sağlık muayenelerinde ve belirtilerin varlığında dzenli taramalar yapmak bu belirtilerin gözlemlenmesi Şiddetin saptanmasında son derece faydalıdır. Soruları yargılayıcı, tehditkar olmayan bir üslup ile sormak, Şiddeti veya istismarı sormak yerine özgül davranışları sormak, görüşmenin bir bölümünü, eşinin konuşmayı duyamayacağı bir yer temin etmek suretiyle kadınlara yalnız iken sürdürmek ve nihayetinde de uyuşmazlıkların ve ilişkilerdeki zorluklarını belirlemek faydalı olacaktır. Bilinen bir madde kullanımı var ise, özellikle de madde kullanımı sırasında kadının uyuşmazlıklarla nasıl başa çıktığı özel olarak sorulmalıdır (Yetim ve Şahin, 2008; http://www.manevisosyalhizmet.com/wp-content/uploads/2009/09/kadina_yonelik_siddete_yaklasim.pdf (17.05.2016)).

2.12.1. Birincil Koruma:

Birincil korumada aile içi Şiddetin ortaya çıkmasını engellemek için bir takım önlemler almak hedeflenir. Bu hedefe ulaşabilmek için hemşireler tarafından öncelikle risk grupları saptanmalı, sağlık eğitimi verilmeli ve krizi önlemek adına destekleyici hizmetleri dzenlenmelidir.

Birincil koruma stratejileri:

- ✓ Risk faktörlerini saptamak
- ✓ Eş suistimali ile kuruma başvuran kişilere erken tanı uygulamak
- ✓ Bireyin stresini ve gerginliğini azaltmak
- ✓ Sosyal destekleri artırmak
- ✓ Bireyin sorunla çatışma çözme, baş etme yeteneklerini artırmak
- ✓ Yaşamın stresleri ile etkili bir Şekilde baş etmesini sağlamak, benlik saygısını artırmak (Mesleki eğitim, eğitim programlarının dzenlenmesi)
- ✓ Basın yayın organlarıkanalıyla Şiddete karşı bireysel duyarlılıkların artırmak ve farkındalık oluşturmak gibi girişimleri içermektedir (Sarıbyık, 2012).

2.12.2. İkincil Koruma:

İkincil koruma şiddetin ortaya çıkarmakta olduğu uzun süreli olumsuz etkileri ve yetersizlikleri azaltmak için şiddeti durdurmayı ve erken müdahaleyi amaçlamaktır. İkincil koruma stratejileri:

- ✓ Şiddetin meydana geldiği aileleri, risk altındaki kişi / kişileri ve şiddet uygulayan kişiyi saptamak,
- ✓ Şiddete maruz kalan kadınların başvuracağı kurum ve kuruluşların sayısını artırmak şiddetle ilgili bir bulgu belirlendiğinde hemen müdahale etmek,
- ✓ Şiddete maruz kalan kadınlara ruh sağlığı çalışanları tarafından danışmanlık sunmak
- ✓ Bakımı devam ettirmek amacıyla diğer birimler ile işbirliğini artırmaktır (Sarıbyık, 2012).

2.12.3. Üçüncül Koruma:

Bireylere ve ailelere danışmanlık yapılarak rehabilitasyon ve iyileşme süreci kolaylaştırılır. Şiddete maruz kalan bireye grup desteği sağlanır. Ailenin şiddete kullanmaksızın kendini ifade etmesini, sorun çözme becerilerinin kullanımı desteklenir. Uygulamadan sonra sonuçlar gözlemlenir. Şiddetin son bulunduğu etapta aileye danışmanlık hizmeti verilmeye devam etmelidir (Sarıbyık, 2012).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi

Bu çalışma; Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörlerin belirlenmesi amacıyla planlanmış tanımlayıcı/kesitsel tipte bir araştırmadır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırmanın yapıldığı Aydın ili Germencik ilçesi 43817 nüfuslu bir yerleşim birimidir (TUİK, 2016). İlçe İzmir - Aydın karayolunun 95. kilometresinde konumlanmaktadır ve Aydın şehir merkezine 23 km. mesafededir. Germencik doğudan İncirliova, batıdan Söke, Selçuk ve Kuşadası, güneyden Büyük Menderes (Koçarlı), kuzeyden ise Tire ile çevrilidir (<http://www.germencik.gov.tr/tarihce>).

Araştırma Germencik İlçesi Nüfus Müdürlüğünde Eylül 2016-Haziran 2017 tarihleri arasında yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın yapıldığı Nüfus Müdürlüğüne 01 Ocak 2015-31 Aralık 2015 tarihleri arasında bir yıllık süreçte evlilik işlemlerine yönelik 359 çift başvuru araştırma evreni olarak kabul edilmiştir. Örneklem hesaplamada G-Power güç analizi yöntemi kullanımı etki boyu 0,3, $\alpha= 0,05$, güç 0,80 alındığında örneklem hacmi 64 bulunmuştur. Araştırmada olası vaka kayıpları da düşünülerek 72 başvuruya ulaşmak hedeflenmiş; 72 başvuru ile araştırma tamamlanmıştır (72 kadın ve 72 erkek toplam 144 birey).

3.4. Araştırmaya Alınma Kriterleri

- Araştırmaya katılmaya istekli olmak
- İlk evliliklerini yapan yeni evli çift olmak

3.5. Araştırma Sorusu

1. Yeni Evli çiftlerin aile içi Şiddete yönelik tutumları ile kişisel özellikleri arasında fark var mıdır?

3.6. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

3.6.1. Anket Formu

Anket literatür taranarak araştırmacı tarafından 3 bölüm Şeklinde oluşturulmuştur. Birinci bölümde bireylerin sosyodemografik özelliklerine yönelik sorular (15 adet), ikinci bölümde Şiddet görme/tanıklık etme/uygulamaya yönelik sorular (7 adet), üçüncü bölümde Şiddete ilişkin görüşe yönelik (11 adet) soru yer almaktadır (Adana ve ark, 2011, Tatlıoğlu, 2014).

3.6.2. Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum leği (AİSTO)

Aile içi Şiddete yönelik tutum leği Şahin ve Dişsiz (2009) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek ‘Şiddeti Olağanlaştırma’ (5 madde), ‘Şiddeti Genelleştirme’ (3 madde), ‘Şiddeti Nedenselleştirme’ (3 madde) ve ‘Şiddeti Saklama’ (2 madde) olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Ölçekte toplam 13 madde bulunmaktadır.

Ölçekte 5’li likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Her bir maddenin puanlanması: ‘1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 4: katılıyorum ve 5: kesinlikle katılıyorum’ Őeklinindedir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.72’dir. Çalışmamızda Cronbach Alpha değeri 0,83 olarak bulunmuştur.

3.7. Araştırmanın n Uygulaması

Araştırma ncesi örneklem grubuna benzer özellik taşıyan bir gruba Haziran 2016’da Germencik İlçe Nüfus Müdürlüğünde (10 ifte) anketin n uygulaması yapılmış ve soruların anlaşılabilirliği değerlendirilmiştir. Anket uygulanan çiftler çalışma dışı bırakılmıştır. Araştırmanın anket uygulamasına gerekli görülen düzeltmeler yapıldıktan sonra geçilmiştir.

3.8. Araştırmanın Uygulama Planı

Araştırma Eylül 2016–Haziran 2017 tarihleri arasında 10 ay sürmüştür. Araştırmada araştırmaya katılan bireylerle uygun görüşme ortamı sağlanarak yüz yüze görüşme sağlanmıştır. Araştırma öncesi araştırma ile ilgili bilgi verilerek ve yazılı izin alınmıştır.

Birinci ayda araştırma yapılacak kuruma ve etik kurula izin başvurusu yapılmış, örneklem grubu belirlenmiş ve araştırma yapılacak kurumla görüşülmüştür. 2.-3. ayda, literatür taraması ve anket uygulaması yapılmıştır. 4. ayda literatür taraması, anket uygulaması ve veri girişi yapılmıştır. 5. ayda anket uygulanmış ve literatür taramaya devam edilmiştir. 6-8.ayda literatür taraması, anket uygulaması ve veri girişi yapılmaya devam edilmiştir. 9.-10. ayda literatür taraması, anket uygulaması, veri girişi yapılmış, verilerin analizi yapıp, bulgular yazılmış ve danışman incelemiş, tez yazımı ve basımı, ilgili kurum-kuruluşlara sunumu yapılmıştır.

3.9. Araştırmanın Etik Yönü

Aydın ili Germencik İlçe Müdürlüğü'nden, Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan resmi izinler, gönüllülerden yazılı onam ve araştırmada kullanılan ölçeklerle ilgili gerekli izinler alınmıştır.

3.10. Araştırmanın İstatistiksel Değerlendirilmesi

Elde edilen veriler SPSS 21.0 programında ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir.

Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiksel analizler (Mod, Medyan, Aritmetik Ortalama, standart sapma, sıklık, yüzdelik), normal dağılım gösteren karşılaştırmalarda t testi, One Way ANOVA; normal dağılım dışı karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H test kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni bireylerin kişisel özellikleri, bağımlı değişkeni ise Aile İçi Şiddete yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO) puanıdır.

Normal dağılım analizi kapsamında; Gauss eğrisi değerlendirilmiş ve ortalama puan, minimum ve maksimum puan genişliği, Kolmogorov-Smirnov testi anlamlılık düzeyi hesaplanmıştır. Dağılımın normal dağılım eğrisi içinde yer aldığı belirlenmiştir.

3.11. Çalışma Planı (Eylül 2016-Haziran 2017)

1. ay	Eylül	<ul style="list-style-type: none">• Kurum İzni/ Etik kurul İzni Başvurusu• Literatür Tarama• Örneklem grubunun belirlenmesi• Araştırma yapılacak kurum ile görüşülmesi
2. ay	Ekim	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket Uygulama
3. ay	Kasım	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket uygulama
4. ay	Aralık	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket Uygulama• Veri girişi
5. ay	Ocak	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket uygulama
6. ay	Şubat	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket Uygulama• Veri girişi
7. ay	Mart	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket Uygulama• Veri girişi
8. ay	Nisan	<ul style="list-style-type: none">• Literatür Tarama• Anket uygulama• Veri girişi
9. ay	Mayıs	<ul style="list-style-type: none">• Anket uygulama• Literatür Tarama• Veri girişi• Verilerin analizi• Bulgular ve tartışmanın yazımı• Danışman incelemesi• Tez yazımı ve basımı, ilgili kurum-kuruluşlara sunumu
10. ay	Haziran	<ul style="list-style-type: none">• Bulgular ve tartışmanın yazımı• Danışman incelemesi• Tez yazımı ve basımı, ilgili kurum-kuruluşlara sunumu

4.BULGULAR

Tablo 1. Bireylerin Sosyodemografik Özellikleri

Sosyodemografik Özellikler			
Yaş	(Min-Max) 17, 00-35, 00	(AO±SS) 23,75±3,84	
Kardeş Sayısı	(Min-Max) 1,00-14,00	Medyan :3 (Mod :2)	
		n (144)	%
Çalışma Durumu	Çalışıyor	71	49,3
	Çalışmıyor	73	50,7
Meslek	Yok	59	41,0
	Çiftçi	12	8,3
	Memur	30	20,8
	İşçi	26	18,1
	Serbest Meslek	17	11,8
Sosyoekonomik Durumu	Düşük	30	20,8
	Orta	102	70,8
	Yüksek	12	8,3
Eğitim Durumu	İlköğretim altı	6	4,2
	İlköğretim	61	42,4
	Lise	38	26,4
	Üniversite ve üzeri	39	27,1
En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimi	Köy	69	47,9
	Kasaba/Belde	43	29,9
	Kent	21	14,6
	Büyükkent	11	7,6

Bireylerin yaş ortalaması 23,75±3,84'dir. Bireylerin ortalama kardeş sayısı 3 (Mod 2) olarak belirlenmiştir. Bireylerin %49,3'ünün (n=71) herhangi bir işte çalıştığı, %41,0'inin (n=59) herhangi bir mesleğinin olmadığı, %8,3'ünün (n=12) çiftçi, %20,8'inin (n=30) memur, %18,1'inin (n=26) işçi, %11,8'inin (n=17) serbest meslek sahibi olduğu, %20,8'inin (n=30) sosyoekonomik durumunun düşük, %70,8'inin (n=102) orta, %8,3'ünün (n=12) yüksek olduğu, %42,4'ünün eğitim durumunun ilköğretim altı, %4,2'sinin ilköğretim altı, %26,4'ünün lise, %27,1'inin üniversite ve üstü olduğu, %47,9'unun köyde, %29,9'unun kasaba/belde de, %14,6'sının kent de, %7,6'sının büyükkent de yaşadığı bulunmuştur.

Tablo 2. Bireylerin Aileye İlişkin Özellikleri

Aileye İlişkin Özellikler		n (144)	%
Annenin Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	40	27,8
	Okur Yazar	20	13,9
	İlköğretim	72	50,0
	Lise ve üzeri	12	8,3
Babanın Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	15	10,4
	Okur Yazar	25	17,4
	İlköğretim	85	59,0
	Lise ve üzeri	19	13,2
Ailenin Yaşadığı Yerleşim Birimi	Köy	65	45,1
	Kasaba/Belde	47	32,6
	Kent	23	16
	Büyükkent	9	6,3
Ailenin Yaşadığı Coğrafik Bölge	Ege Bölgesi	126	87,5
	Diğer	18	12,5
Aile Tutumu	Olumlu	28	19,4
	Olumsuz	116	80,6

Bireylerin % 50,0'sinin (n=72) annesinin ilköğretim mezunu olduğu, % 59,0'unun (n=85) babasının ilköğretim mezunu olduğu, %45,1'inin (n=65) ailesinin köyde yaşadığı, %87,5'inin (n=126) ailesinin Ege Bölgesinde yaşadığı, %80,6'sının (n=116) olumsuz aile tutumuna sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 3. Bireylerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bilgileri

Kişilik Özellikleri		n (144)	%
Kişilik Özellikleri (Kendini Tanımlama)	Öfkeli	17	11,8
	Sakin	68	47,2
	Çekingen	19	13,2
	Atılgan	40	27,8
Kişilik Özellikleri(Başkası Tarafından Tanımlama)	Öfkeli	12	8,3
	Sakin	70	48,6
	Çekingen	21	14,6
	Atılgan	41	28,5

Bireylerin %47,2'si (n=68) kendisini sakın olarak tanımlarken, %48,6'sının (n=70) başkası tarafından sakın olarak tanımlandığını ifade ettiği saptanmıştır.

Tablo 4. Bireylerin Şiddet Görme/Tanıklık Etme/Uygulama Durumları İle İlgili Tanımlayıcı Özellikleri

Şiddet Görme/Tanıklık Etme/Uygulama Durumu		n (144)	%
Bireyin Fiziksel Şiddet Görme Durumu	Evet	42	29,2
	Hayır	102	70,8
Şiddet Gördüğü Kişi	Birinci Derece Yakını	44	93,6
	Diğer	3	6,4
Şiddete Maruz Kalma Nedeni	Ekonomik Sebepler	6	12,5
	Öfkelenildiğim/Tahrik Ettiğim İçin	28	58,3
	Alkolden Dolayı	10	20,8
	Toplumsal Normlara Uygun Hareket Etmediğim İçin	5	8,3
Bireyin Fiziksel Şiddete Tanıklık Etme Durumu	Evet	39	27,1
	Hayır	105	72,9
Şiddet Uygulanan Kişi	Birinci Derece Yakını	35	79,5
	Diğer	9	20,5
Bireyin Fiziksel Şiddet Uygulama Durumu	Evet	24	16,7
	Hayır	120	83,3
Şiddet Uygulanan Kişi	Birinci Derece Yakını (Kardeş)	18	81,8
	Diğer	4	18,2

Bireylerin şiddet görme/tanıklık etme durumları incelendiğinde; %29,2'sinin (n=42) fiziksel şiddet gördüğü, %93,6'sının (n=44) birinci derece yakınından şiddet gördüğü, %58,3' ünün (n=28) öfkelenildiği/tahrik ettiği için şiddet gördüğü bulunmuştur. Bireylerin %27,1' inin (n=39) fiziksel şiddete tanık olduğu, %79,5'inin (n=35) birinci derece yakını bireylerine şiddet uygulandığı, %16,7'sinin (n=) fiziksel şiddet uyguladığı, %81,8'inin (n=18) kardeşe uygulandığı saptanmıştır.

Tablo 5. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri

Şiddete İlişkin Görüşler		n(144)	%
Şiddet gereklidir.	Evet	27	18,8
	Hayır	106	73,6
	Bilmiyorum	11	7,6
Hafif düzeyde şiddet mazur görülebilir.	Evet	24	16,7
	Hayır	105	72,9
	Bilmiyorum	15	10,4
Terbiye amacıyla şiddet uygulanabilir.	Evet	36	25
	Hayır	100	69,4
	Bilmiyorum	8	5,6
Şiddete kadın tahrik edicidir.	Evet	27	18,8
	Hayır	80	55,6
	Bilmiyorum	37	25,7
Haklı gerekçesi varsa şiddet kabul edilebilir.	Evet	28	19,4
	Hayır	103	71,5
	Bilmiyorum	13	9
Şiddet kadın-erkek arasındaki sevgiyi yok eder.	Evet	90	62,5
	Hayır	41	28,5
	Bilmiyorum	13	9
Aile içi şiddet boşanma sebebidir.	Evet	43	29,9
	Hayır	71	49,3
	Bilmiyorum	30	20,8
Şiddet gören kadın devlet tarafından korunmalıdır.	Evet	113	78,5
	Hayır	18	12,5
	Bilmiyorum	13	9
Evdeki kararları erkek tek başına almalıdır.	Evet	48	33,3
	Hayır	81	56,3
	Bilmiyorum	15	10,4
Kadın kocasına itaat etmelidir.	Evet	46	31,9
	Hayır	74	51,4
	Bilmiyorum	24	16,7
Şiddete şiddetle karşılık verilebilir.	Evet	30	20,8
	Hayır	83	57,6
	Bilmiyorum	31	21,5

Bireylerin %73,6'sı (n=106) şiddeti gerekli görmemekte, %72,9'u (n=105) hafif düzeyde olsa bile kadına yönelik şiddetin mazur görülemeyeceğini, %69,4'ü (n=100) terbiye amaçlı şiddet uygulanamayacağını, %55,6'sı (n=80) şiddette kadının tahrik etmediğini, %71,5'i (n=103) haklı gerekçesi olsa bile şiddetin kabul edilemeyeceğini, %62,5'i (n=90) kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine şiddet girerse sevgi bağının yok olacağını, %49,3'ü (n=71) erkek şiddet uygularsa eşlerin boşanmasının gerekmediğini, %78,5'i (n=113) kadınların aile içi şiddete maruz kalmaları halinde devlet tarafından koruma altına alınması gerektiğini, %56,3'ü (n=81) evdeki kararları erkeklerin tek başına almaması gerektiğini, %51,4'ü (n=74) kadın kocasına itaat etmek zorunda olmadığını, %57,6'sı (n=83) şiddete şiddetle karşılık verilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 6. Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

	n	Range (Min-Max)	$\bar{X} \pm SS$
Aile İçi Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları	144	40 (14-54)	30,31±8,52

Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları 30,31±8,52 bulunmuştur.

Tablo 7. Bireylerin Kişisel Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Kişisel Özellikler		n(144)	$\bar{X} \pm SS$	TEST, ANLAMLILIK
Cinsiyet	Kadın	72	30,27±8,54	*0,094
	Erkek	72	30,36±8,54	0,953
Çalışma Durumu	Çalışmıyor	73	31,01±8,24	*0,930
	Çalışıyor	71	29,60±8,79	0,323
Meslek	Yok	59	30,77±8,93	**5,924
	Çiftçi	12	34,50±7,74	0,205
	Memur	30	28,06±8,01	
	İşçi	26	30,38±8,37	
	Serbest Meslek	17	29,64±8,23	
Kendi Eğitim Durumu	İlköğretim ve altı	6	35,50±12,69	**11,961
	İlköğretim	61	32,62±7,93	0,008
	Lise	38	29,60±8,24	
	Üniversite ve üstü	39	26,61±7,65	
Sosyoekonomik Durum	Düşük	30	32,56±9,64	**1,425
	Orta	102	29,89±8,25	0,491
	Yüksek	12	28,33±7,15	
En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimi	Köy	69	31,52±8,98	**4,012
	Kasaba/Belde	43	29,53±7,97	0,260
	Kent	21	30,14±7,49	
	Büyük Kent	11	26,18±8,73	

* Student t test **Kruskal Wallis H

Cinsiyet, çalışma durumu, meslek, sosyoekonomik durum, en uzun süre yaşanılan yerleşim birimi ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

İlköğretim ve altı eğitime sahip olan bireylerin üniversite ve üstü bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 8. Bireylerin Yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği
Yaş	r=-0,216 p=0,009

Pearson correlation test

Bireylerin yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Tablo 9. Bireylerin Aileye İlişkin Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Aileye İlişkin Özellikler		n(144)	$\bar{X} \pm SS$	TEST, ANLAMLILIK
Anne Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	40	31,95±8,38	**6,292 0,098
	Okur Yazar	20	33,45±9,18	
	İlköğretim	72	28,72±8,33	
	Lise ve üzeri	12	29,25±7,30	
Baba Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	15	27,46±9,26	**4,210 0,240
	Okur Yazar	25	32,40±9,99	
	İlköğretim	85	30,70±7,92	
	Lise ve üzeri	19	28,10±8,02	
Ailesinin Yaşadığı Yerleşim Birimi	Köy	65	32,00±8,98	**8,410 0,038
	Kasaba/Belde	47	28,55±8,19	
	Kent	23	31,26±7,05	
	Büyük Kent	9	25,00±7,19	
Ailesinin Yaşadığı Coğrafi Bölge	Ege Bölgesi	126	30,92±8,06	*7,803
	Diğer	18	26,05±10,47	0,005
Aile Tutumu	Olumlu	28	29,10±9,37	*1447,000
	Olumsuz	116	30,61±8,31	0,371

*Mann Whitney-U **Kruskal Wallis H

Bireylerin anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile tutumu ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Ailesinin yaşadığı coğrafi bölge Ege Bölgesi olan bireylerin ailesi diğer bölgelerde yaşayan bireylere göre, ailesinin yaşadığı yerleşim birimi köy olan bireyler kasaba/belde, büyük kent olan bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 10. Bireylerin Kişilik Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Kişilik Özellikleri		n(144)	$\bar{X} \pm SS$	TEST, ANLAMLILIK
Kişilik Özellikleri (Kendini tanımlama)	Öfkeli	17	30,52±9,38	*3,443 0,328
	Sakin	68	29,97±8,24	
	Çekingen	19	33,31±8,83	
	Atılğan	40	29,40±8,45	
Kişilik Özellikleri (Başkası tarafından tanımlanma)	Öfkeli	12	29,91±8,22	*7,383 0,610
	Sakin	70	30,25±7,87	
	Çekingen	21	35,19±9,62	
	Atılğan	41	28,04±8,34	

*Kruskal Wallis H

Bireylerin kişilik özellikleri (kendini tanımlama) ve kişilik özellikleri (başkası tarafından tanımlanma) ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Tablo 11. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Şiddete İlişkin Görüşler		n(144)	$\bar{X} \pm SS$	TEST, ANLAMLILIK
Şiddet gereklidir.	Evet	27	32,48±9,86	*1,830 0,400
	Hayır	106	29,71±7,91	
	Bilmiyorum	11	30,81±10,45	
Hafif derecede şiddet kabul edilebilir.	Evet	24	36,91±8,99	*20,243 0,000
	Hayır	105	28,26±7,57	
	Bilmiyorum	15	34,13±7,76	
Terbiye amacıyla şiddet uygulanabilir.	Evet	36	33,52±9,94	*6,081 0,048
	Hayır	100	29,21±7,77	
	Bilmiyorum	8	29,75±7,74	
Şiddette kadın tahrik edicidir.	Evet	27	31,11±9,52	*6,756 0,034
	Hayır	80	28,83±8,21	
	Bilmiyorum	37	32,94±7,86	
Haklı gerekçesi varsa şiddet kabul edilebilir.	Evet	28	32,39±7,17	*4,367 0,113
	Hayır	103	29,41±8,56	
	Bilmiyorum	13	33,00±10,00	
Şiddet kadın-erkek arasındaki sevgiyi yok eder.	Evet	90	29,78±8,01	*2,853 0,240
	Hayır	41	30,36±9,85	
	Bilmiyorum	13	33,84±6,95	
Aile içi şiddet boşanma sebebidir.	Evet	43	29,62±7,33	**0,501 0,607
	Hayır	71	31,04±9,57	
	Bilmiyorum	30	29,60±7,46	
Şiddet gören kadın devlet tarafından korunmalıdır.	Evet	113	29,81±8,34	*2,477 0,290
	Hayır	18	31,16±9,53	
	Bilmiyorum	13	33,53±8,40	
Evdeki kararları erkek tek başına almalıdır.	Evet	48	34,22±7,50	*19,470 0,000
	Hayır	81	27,61±8,18	
	Bilmiyorum	15	32,40±8,35	
Kadın kocasına itaat etmelidir.	Evet	46	34,50±8,32	*19,611 0,000
	Hayır	74	27,13±7,67	
	Bilmiyorum	24	32,12±7,58	
Şiddete şiddetle karşılık verilebilir.	Evet	30	30,93±9,08	**0,273 0,761
	Hayır	83	29,86±8,37	
	Bilmiyorum	31	30,93±8,53	

*Kruskal Wallis H *One-Way ANOVA

Çalışmada hafif derecede şiddeti kabul edilebilir bulanlar ve fikri olmayanların kabul edilemez bulanlara göre (20,243; 0,000); terbiye amacıyla şiddetin uygulanabileceğini (6,081; 0,048); Şiddete kadın tahrik edicidir fikri olmayanların, hayır diyenlere göre (6,756;0,034); evdeki kararları erkek tek başına alması gerektiğini (19,470; 0,000); kadının kocasına itaat etmesi gerektiğini (19,611; 0,000) belirtenlerin belirtmeyenlere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Şiddet gereklidir, haklı gerekçe varsa şiddet kabul edilebilir, şiddet kadın-erkek arasındaki sevgiyi yok eder, aile içi şiddet boşanma sebebidir ve şiddete şiddetle karşılık verilebilir ifadelerine katılma durumu ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

5. TARTIŞMA

Aile içi şiddetin önlenmesi kapsamında yeni evlenen bireylerin kişisel ve aile özelliklerinin bilinmesi ve şiddete ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi önemlidir. Bu araştırma Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

5.1. Bireylerin Sosyodemografik Özelliklerinin Tartışılması

Bireylerin yaş ortalaması $23,75 \pm 3,84$, ortalama kardeş sayısı 3 (Mod 2) olarak belirlenmiştir. Bireylerin %49,3'ünün (n=71) bir işte çalıştığı, %41,0'inin (n=59) bir mesleğinin olmadığı, %8,3'ünün (n=12) çiftçi, %20,8'inin (n=30) memur, %18,1'inin (n=26) işçi, %11,8'inin (n=17) serbest meslek sahibi olduğu, %20,8'inin (n=30) sosyoekonomik durumunun düşük, %70,8'inin (n=102) orta, %8,3'ünün (n=12) yüksek olduğu, %42,4'ünün eğitim durumunun ilkokul, %4,2'sinin ilköğretim altı, %26,4'ünün lise, %27,1'inin üniversite ve üstü olduğu, %47,9'unun köyde, %29,9'unun kasaba/beldede, %14,6'sının kentte, %7,6'sının büyükkentte yaşadığı bulunmuştur.

Kodan Çetinkaya'nın (2013) araştırmasında katılımcıların yaş ortalaması $20,21 \pm 2,25$; Kanbay ve ark.'nın (2012) araştırmasında yaş ortalaması 20.89; Yayla'nın (2009) çalışmasında yaş ortalaması $33,1 \pm 7,3$ olarak bulunmuştur.

Yaş ortalaması açısından çalışma bulgularımız ile alanyazın bulguları paralellik göstermektedir. Bunun nedeni şiddete yönelik yapılan araştırmaların genç popülasyonda yoğunlaşmasından kaynaklanması olabilir.

Bora'nın (2015) evlilikte kadına yönelik şiddet: tutum, yaşantı ve yasal farkındalık açısından cinsiyetler arası karşılaştırma araştırmasında katılımcıların %73,7'sinin çalıştığı, katılımcıların %20,2'inin çalışmadığı; Akpınar'ın (2011) aile içi şiddete maruz kalan kadınların aile içi şiddetle başa çıkma özyeterliliği düzeylerinin bazı değişkenlere göre yordanması çalışmasında kadınların %17'sinin çalıştığı, %83'ünün ise çalışmadığı belirtilmiştir.

Bora'nın (2015) araştırmasında katılımcıların %36,9'unun kamuda çalıştığı, %10,6'nın serbest meslek sahibi olduğu, %19,1'inin bir mesleği olmadığı belirtilmiştir. Asadi ve ark. (2017) İran'da kadınlarda yaptıkları bir şiddet araştırmasında katılımcıların %80,3'ünün, Al-Atrushi ve ark. (2013) Irak'ta yaptıkları şiddet araştırmasında kadınların %86,6'sının,

Nasrullah ve ark. ise (2014) Pakistan’da %75,6’sının herhangi bir işte çalışmadığını belirtmişlerdir. Aydın, Denizli, Muğla bölgesinde işgücüne katılma oranı %54,4 ve istihdam oranı %49,8 olarak bildirilmektedir (TUİK, 2012)

Çalışma durumu ve meslek açısından alanyazın bulguları geniş bir yelpaze içinde dağılmaktadır. Çalışma bulgularımızda ise Aydın ili sosyodemografik özelliklerini yansıtır şekilde dağılım göstermiştir.

Fırat Mutlu’nun (2016) kadına yönelik şiddet farkındalığı oluşturmada psikoeğitimin aile işlevselliğine etkisi araştırmasında katılanların %22,50’sinin geliri giderden fazla, %32,50’sinin geliri gidere denk, %45,00’inin geliri giderden az olarak algılandığı; Yavuz Gümüş’ün (2011) saldırganlık ile aile içi şiddet arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında katılımcıların %15’inin “iyi” gelir durumuna, % 60’ının “orta” gelir durumuna, %18,3’ünün “zayıf” gelir durumuna, %6,7’sinin “çok zayıf” gelir durumuna sahip olduğu; Kıyak’ın (2008) sağlık ocağında çalışan hemşire ve ebelerin ailede kadına yönelik şiddet konusunda bilgi ve tutumları araştırmasında katılımcıların algılanan ekonomik durum %13,4’ü kötü, %70,4’ü orta, %16,2’si iyi olarak belirtilmiştir.

Çalışma bulgularımız Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde yapılmış çalışmalara benzer şekilde (Gümüş 2011; Kıyak 2008) çoğunluğun aile gelirinin orta düzeyde olduğu bulunmuştur.

Fırat Mutlu’nun (2016) araştırmasında katılanların %25’i ilkokul mezunu, %25’i ortaokul mezunu, %2,50’si lise mezunu, %22,50’si üniversite mezunu olduğu; Bora’nın (2015) araştırmasında katılanların %22,70 ‘i ilkokul mezunu, %13,00’ü ortaokul mezunu, %26,30’u lise mezunu, %32,6’sı üniversite mezunu olduğu; Akpınar’ın (2011) çalışmasında kadınların % 10’unun okuma yazmasının olmadığı, % 49’unun ilkokul mezunu, % 23’ünün ortaokul mezunu, %15’inin lise mezunu ve %3’ünün üniversite mezunu olduğu; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün (2009) Türkiye’ de kadına yönelik aile içi şiddet araştırmasında katılımcıların %18,7’si eğitim yok/ilköğretim mezunu, %42,8’i ilköğretim birinci kademe mezunu, % 15,2’si ilköğretim ikinci kademe mezunu, % 23,3’ ü lise ve üzeri eğitim mezunu olduğu bulunmuştur. Tayyab ve ark. (2017) Pakistan’da yaptıkları araştırmalarında kadınların %56,2’sinin okula gitmemiş olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışma bulgularımız Bora'nın (2015) çalışma bulgusu ile çelişmekle birlikte Fırat Mutlu (2016), Akpınar (2011), KSGM (2009) bulgularına paralel özellikler göstermektedir. Farklılığın nedeni çalışma evreninin farklı belgelerden seçilmiş olmasından kaynaklanması olabilir. Çalışma bulgumuzun Tayyab ve ark. çalışmasından çok farklı olmasının nedeninin de ülkemizde temel eğitimin zorunlu olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

5.2. Bireylerin Aileye İlişkin Özelliklerinin Tartışılması

Bireylerin % 50,0'sinin (n=72) annesinin ilköğretim mezunu olduğu, % 59,0'unun (n=85) babasının ilköğretim mezunu olduğu, %45,1'inin (n=65) ailesinin köyde yaşadığı, %87,5'inin (n=126) ailesinin Ege Bölgesinde yaşadığı, %80,6'sının (n=116) olumsuz aile tutumuna sahip olduğu bulunmuştur.

Sarıbıyık'ın (2012) araştırmasında katılımcıların annelerinin eğitim durumunda bakıldığında %24,2'sinin okul bitirmemiş, %59'unun ilköğretim mezunu, %16,8'inin lise ve üstü mezunu, babaların eğitim durumuna bakıldığında %7,2'sinin okul bitirmemiş, %49,4'ünün ilköğretim mezunu, %43,4'ünün lise ve üstü mezunu olduğu; Yavuz Gümüş'ün (2011) çalışmasında bireylerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında annelerin %18,3'ü (n=11) okuryazar değil, % 80'i (n=48) ilkokul mezunu ve %1,7'si (n=1) lise mezunu, babalarının eğitim durumuna bakıldığında babaların %71,7'si (n=43) ilkokul mezunu, %15'i (n=9) ortaokul mezunu ve %13,3'ü (n=18) lise mezunu olduğu bulunmuştur.

Çalışma bulgularımız Sarıbıyık (2012), Yavuz Gümüş (2011)'ün bulgularına benzer niteliktedir.

5. 3. Bireylerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bilgilerin Tartışılması

Bireylerin %47,2'si (n=68) kendisini sakin olarak tanımlarken, %48,6'sı (n=70) başkası tarafından sakin olarak tanımlandığını ifade ettiği saptanmıştır.

Adana ve arkadaşlarının (2010) Kars'ta çalışan hemşirelerin atılganlık düzeylerinin geliştirilmesi çalışmasında hemşirelerin %67,02'sinin kendilerini atılgan, %30,1'inin çekingen, %2,9'unun saldırgan tanımladığı; Adana ve arkadaşlarının (2009) hemşirelik ve

sağlık memurluğu öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin belirlenmesi çalışmasında öğrencilerin kendilerini %37,4'ünün çekingen, %60'ının atılgan, %2,6'sının saldırgan olarak tanımladığı bulunmuştur.

Çalışma bulgularımız alanyazın bulguları ile paralellik göstermektedir.

5. 4. Bireylerin Şiddet Görme/Tanıklık Etme/Uygulama Durumları İle İlgili Tanımlayıcı Özelliklerin Tartışılması

Bireylerin şiddet görme/tanıklık etme durumları incelendiğinde; %29,2'sinin (n=42) fiziksel şiddet gördüğü, %93,6'sının (n=44) birinci derece yakınından şiddet gördüğü, %58,3' ünün (n=28) öfkelenildiği/tahrik ettiği için şiddet gördüğü bulunmuştur. Bireylerin %27,1' inin (n=39) fiziksel şiddete tanık olduğu, %79,5'inin (n=35) birinci derece yakını bireylerine şiddet uygulandığı, %16,7'sinin (n=) fiziksel şiddet uyguladığı, %81,8'inin (n=18) kardeşe uygulandığı saptanmıştır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi'nin (2015) çalışmalarında kadınların, %12'sinin cinsel şiddete, %36'sının fiziksel şiddete maruz kaldığı; Özdemir'in (2013) çalışmasında kadınların %38,7'sinin psikolojik şiddete, %32,9'unun fiziksel şiddete maruz kaldığı; Özçırpıcı ile arkadaşlarının (2011) bir tıp fakültesi ve hastanesinde çalışan kadınların eş/partner şiddetine maruziyet durumları ve etkileyen faktörler çalışmasında katılımcıların %19'unun fiziksel şiddete maruz kaldığı; Akpınar'ın (2011) çalışmasında kadınların %39'unun psikolojik şiddete, %59'unun cinsel/fiziksel şiddete maruz kaldığı; Yazıcı ve Mamuk' un (2010) sağlık çalışanlarının kadına yönelik şiddete yaklaşımları araştırmasında katılımcıların %41,4'ünün fiziksel şiddete, %30,8'inin sözel şiddete, %13,9'unun cinsel şiddete, %11,8'inin psikolojik şiddete maruz kaldığı; Naçar ve ark.'nın (2009) Kayseri de iki sağlık ocağı bölgesi'nde yapılan çalışmada kadınların %49,9'unun aile içi şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Şiddete maruz kalanların %32,4'ü sözel şiddet, %26,5'i fiziksel şiddet, %23,1'i psikolojik şiddet, %12,7'si ekonomik şiddet, %4,5'i cinsel şiddete maruz kaldığı; Türkiye kadına yönelik aile içi şiddet (KYAİŞ) (2009) araştırmasına göre, kadınların %44'ünün psikolojik şiddete, %39'unun fiziksel şiddete, %15'inin cinsel şiddete maruz kaldığı; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün (2009) Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması'nda kadınların %39,3'ünün fiziksel şiddete, %15,3'ünün cinsel şiddete, %41,9'unun cinsel ve fiziksel şiddete aynı anda maruz kaldığı; Kadın Danışma

Merkezi'nin (2007) araştırmasında kadınların %50'sinin fiziksel şiddete, %50'den fazlasının psikolojik şiddete maruz kaldığı bulunmuştur.

Breiding ve ark. (2014) A.B.D.'de her dört kadından birinin partnerleri tarafından şiddete maruz kaldıklarını, Sommer ve ark. (2017) partner şiddetinin her iki cinsiyette de olduğunu bildirmiştir.

Ghazitabatabayi ve ark. (2005) İran'daki kadınların %66'sının eş şiddetine maruz kaldıklarını, yine Nouri ve ark. (2012) kadınların %79,7'sinin eşi tarafından psikolojik şiddete maruz bırakıldığını, Motevaliyan ve ark. (2017) kadınların çocukluk çağında yaklaşık yarısının ebeveyn şiddetine maruz kaldığını belirtmişlerdir.

Çalışmaya katılan bireylerin şiddet görme durumları alanyazın bulgularıyla kıyaslandığında nispeten az olarak kabul edilebilir. Bunun nedeninin şiddet gördükleri birey olarak ebeveyn/kardeşlerini ya da aile dışı bireyleri ele almaları olabilir.

5. 5. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşlerinin Tartışılması

Bireylerin %73,6'sı (n=106) şiddeti gerekli görmemekte, %72,9'u (n=105) hafif düzeyde olsa bile kadına yönelik şiddetin mazur görülemeyeceğini, %69,4'ü (n=100) terbiye amacıyla şiddetin uygulanamayacağını, %55,6'sı (n=80) şiddette kadının tahrik etmediğini, %71,5'i (n=103) haklı gerekçesi olsa bile şiddetin kabul edilemeyeceğini, %62,5'i (n=90) kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine şiddet girerse sevgi bağının yok olacağını, %49,3'ü (n=71) erkek şiddet uygularsa eşlerin boşanmasının gerekmediğini, %78,5'i (n=113) kadınların aile içi şiddete maruz kalmaları halinde devlet tarafından koruma altına alınması gerektiğini, %56,3'ü (n=81) evdeki kararları erkeklerin tek başına almaması gerektiğini, %51,4'ü (n=74) kadın kocasına itaat etmek zorunda olmadığını, %57,6'sı (n=83) şiddete şiddetle karşılık verilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Başkale ve Sözer'in (2015) eşinden/partnerinden şiddet gören kadınların şiddet algısı ve mağduriyet nedenleri çalışmalarında; katılımcıların %91,4'ü şiddetin bazen gerekli olduğuna, %81,4'ü kadına yönelik şiddet çok değil ise mazur görülebileceğine, %77,1'i kadına yönelik şiddet haklı gerekçesi olduğunda kabul edilebileceğine katılmamakta, %62,9'u şiddet gören kişinin karşısındakine benzer şekilde davranabileceğini, şiddet görenlerin %85,7'si kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine şiddet girerse sevgi bağının yok olacağını, %84,3'ü şiddetin çözüm olmadığını belirtmiştir.

Çalışma bulgumuzda Başkale ve Sözer'in çalışmasından farklı olarak bireylerin şiddete karşı daha olumlu tutuma sahip olmalarının nedeni çalışmanın eşinden şiddet görmemiş/ eşine şiddet uygulamamış yeni evli çiftlerden oluşmuş olması olabilir.

5. 6. Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Tartışılması

Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları $30,31 \pm 8,52$ bulunmuştur.

Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları ortalamanın altında bulunduğu saptanmıştır. Alanyazın da çalışma bulgumuza benzer bir bulguya rastlanmamıştır.

5. 7. Bireylerin Kişisel Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet, çalışma durumu, meslek, sosyoekonomik durum, en uzun süre yaşanan yerleşim birimi ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Durmuş ve Gürkan'ın (2005) lise öğrencilerinin şiddet ve saldırganlık eğilimleri çalışmalarında erkeklerin kadınlara göre daha fazla şiddet eğiliminde olduğu; Balkıs ve ark.'nın (2005) şiddete yönelik tutumların özyeterlik, medya, şiddete yönelik inanç, arkadaş grubu ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi çalışmalarında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre şiddete yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu; Ögel ve ark.'nın (2005) okullarda suç ve şiddeti önleme çalışmalarında erkeklerin hayat boyu herhangi bir suç işleme riski kızlara göre 2,6 kat daha fazla olduğu ve erkeklerin kızlara oranla fiziksel şiddete daha fazla başvurduğu; Uysal'ın (2003) şiddet karşıtı programlı eğitimin öğrencilerin çatışma çözümleri, şiddet eğilimleri ve davranışlarına yansımaları çalışmasında erkeklerin şiddet eğilim ve şiddet davranış puanlarının kızlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yaman Efe ve Ayaz'ın (2010) kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı çalışmalarında çalışmayan bireylerin daha çok şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Hussain ve ark. (2017) Pakistan'da daha çok yoksul kadınların eş şiddetine maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Cinsiyet ve çalışma durumu ile ilgili çalışma bulgularımızın alanyazın bulguları ile örtüşmediği görülmüştür. Bunun nedeninin bireylerin evliliğin erken döneminde çalışmaya dahil edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Vahip ve Doğanavşargil'in (2006) aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız çalışmalarında evliliğinde şiddet gören ve görmeyen kadın hastalar arasında meslek bakımından fark bulunmamıştır.

Altınay ve Arat'ın (2007) çalışmalarında kadınların aileye kocalarından daha çok gelir getirmesi, dayak riskini enaz iki misli artırmakta olduğu, bu durumda olan her üç kadından ikisi fiziksel şiddete maruz kalmakta olduğu; Vahip ve Doğanavşargil'in (2006) çalışmalarında şiddet gören ve görmeyen kadın hastalar arasında, ailenin gelir düzeyi arasında fark bulunmadığı; Erbek ve ark.'nın (2004) kadına yönelik fiziksel ve cinsel şiddet: üç grup evli çiftte karşılaştırmalı bir çalışmalarında saldırganlığın sosyoekonomik seviyenin düşmesiyle arttığı; Uysal'ın (2003) şiddet karşıtı programlı eğitimin öğrencilerin çatışma çözümleri, şiddet eğilimleri ve davranışlarına yansımaları çalışmasında katılımcıların ailelerinin gelir durumları ile şiddet davranış puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır.

Çalışma bulgularımız alanyazın bulgularla benzer niteliktedir.

İlköğretim ve altı eğitime sahip olan bireylerin üniversite ve üstü bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Öztürk ve Toprak'ın (2017) kadın sağlık personellerinin kadına yönelik şiddet hakkında bilgi tutum ve davranışları çalışmalarında katılımcıların eğitimi ile kadına şiddet arasında ilişki olduğu; Yaman Efe ve Ayaz'ın (2010) çalışmalarında öğrenim düzeyi yükseldikçe şiddete maruz kalma düzeyinin azaldığı; Kocacık ve Çağlayandereli'nin (2009) ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği eğitim düzeyi ile şiddet arasında ilişki olduğu fakat bu ilişkinin beklenenin tersine yüksek eğitim görmüş olanlarda şiddetin daha çok görülmesi yönünde olduğu saptanmıştır. Tanrıverdi ve Şıpkın'ın (2008) Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi çalışmalarında ilköğretim mezunu olan kadınların fiziksel ve ekonomik şiddet prevalansının, anlamlı oranda diğer gruplardan yüksek olduğu; Altınay ve Arat'ın (2007) Türkiye' de kadına yönelik şiddet çalışmalarında öğrenim düzeyi arttıkça fiziksel şiddet gördüğünü söyleyen kadınların sayısının azaldığı bulunmuştur. Vahip ve Doğanavşargil'in (2006) çalışmalarında şiddet gören

ve görmeyen kadın hastalar arasında eğitim durumu bakımından fark bulunmadığı; Ergin ve arkadaşlarının (2005) çalışmasında eğitim düzeyi düşük olan kadınların şiddete daha fazla maruz kaldığı; Erbek ve ark.'nın (2004) kadına yönelik fiziksel ve cinsel şiddet: üç grup evli çiftte karşılaştırmalı bir çalışma adlı araştırmalarında bireylerin eğitim düzeylerindeki artışa bağlı olarak şiddet eğilimlerinin azaldığı bulunmuştur.

Çalışma bulgularımız Öztürk ve Toprak (2017), Yaman Efe ve Ayaz'ın (2010), Tanrıverdi ve Şıpkın'ın (2008), Altınay ve Arat'ın (2007), Ergin ve ark.'nın (2005), çalışma bulguları ile örtüşmekte, Kocacık ve Çağlayandereli'nin (2009) ile Vahip ve Doğanavşargil'in (2006) çalışmalarıyla farklılık göstermektedir. Bu durumun örneklem gruplarındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

5.8. Bireylerin Yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Bireylerin yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Balkıs ve ark. (2005) Şiddete yönelik tutumların özyeterlik, medya, şiddete yönelik inanç, arkadaş grubu ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi çalışmalarında yaş arttıkça şiddetin arttığını; Ögel ve ark. (2005) Okullarda suç ve şiddeti önleme çalışmalarında yaş ile birlikte şiddetinde arttığını saptamıştır.

Çalışma bulgumuz alanyazın bulgusu ile farklılık göstermektedir. Bunun nedeni çalışmaya katılan bireylerin evliliklerinin hemen başlangıç aşamasında olmaları olabilir.

5.9. Bireylerin Aileye İlişkin Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Bireylerin anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile tutumu ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Kodan Çetinkaya'nın (2013) Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi araştırmasında katılımcılarının anne eğitim durumuna göre şiddet eğilim puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı bulunmuştur.

Kodan Çetinkaya'nın (2013) araştırmasında katılımcılarının baba eğitim durumuna göre şiddet eğilimleri puanlarının farklılaşmadığı bulunmuştur.

Çalışma bulgumuz alanyazın bulgusu ile örtüşmektedir.

Ailesinin yaşadığı coğrafik bölge Ege Bölgesi olan bireylerin ailesi diğer bölgelerde yaşayan bireylere göre, ailesinin yaşadığı yerleşim birimi köy olan bireyler kasaba/belde, büyük kent olan bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Erbek ve arkadaşlarının (2004) çalışmalarında Kadına karşı şiddet ile köy, kasaba ve şehirde yaşama arasında ilişkinin olmadığı bulunmuştur.

Bulgularımız Erbek ve arkadaşlarının (2004) bulgusu ile farklılık göstermektedir.

5.10. Bireylerin Kişilik Özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Bireylerin kişilik özellikleri (kendini tanımlama) ve kişilik özellikleri (başkası tarafından tanımlanma) ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Kişilik özellikleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarını karşılaştıran bir alanyazın bulgusuna rastlanmamıştır.

5.11. Bireylerin Şiddete İlişkin Görüşleri ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Çalışmada hafif derecede şiddeti kabul edilebilir bulanlar ve fikri olmayanların kabul edilemez bulanlara göre; terbiye amacıyla şiddetin uygulanabileceğini; Şiddete kadın tahrik edicidir hakkında fikri olmayanların, hayır diyenlere göre; evdeki kararları erkeğin tek başına alması gerektiğini; kadının kocasına itaat etmesi gerektiğini belirtenlerin belirtmeyenlere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Şiddet gereklidir, haklı gerekçe varsa şiddet kabul edilebilir, şiddet kadın-erkek arasındaki sevgiyi yok eder, aile içi şiddet boşanma sebebidir ve şiddete şiddetle karşılık

verilebilir ifadelerine katılma durumu ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Kanbay ve arkadaşlarının (2012) Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi araştırmasında “Kimi durumlarda şiddet uygulamak bir çözüm yolu olabilir” sorusuna %36,7’si katılıyorum %51’i katılmıyorum, %12,2’si fikrim yok olarak ifade ettiği; Kıyak’ ın (2008) Sağlık ocağında çalışan hemşire ve ebelerin ailede kadına yönelik şiddet konusunda bilgi ve tutumları araştırmasında eş dövülmesinin kabul edilebilir bir durum olması puan ortalamasının beklenen puan ortalamasından daha düşük olduğu bulunmuştur.

Alanyazın bulguları şiddete ilişkin görüşlerle ilgili bulgularımızla uyum göstermektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

- Araştırma kapsamı belli bir zaman diliminde bir İlçe Nüfus Müdürlüğüne başvuran yeni evli çiftlerle sınırlıdır.
- Araştırmada kullanılan ölçüm araçları ile sınırlıdır.
- Veriler katılımcıların beyanına dayalıdır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

- Bireylerin %50'si kadın, %50'si erkek olup yaş ortalaması $23,75 \pm 3,84$ 'dir. Bireylerin ortalama kardeş sayısı 3 olarak belirlenmiştir. Bireylerin %49,3'ünün herhangi bir işte çalıştığı, %20,8'inin memur olduğu, %70,8'inin sosyoekonomik durumunun orta olduğu, %42,4'ünün eğitim durumunun ilkokul olduğu, %47,9'unun köyde yaşadığı bulunmuştur.
- Bireylerin %50,0'sinin annesinin ilköğretim mezunu olduğu, %59,0'unun babasının ilköğretim mezunu olduğu, %45,1'inin ailesinin köyde yaşadığı, %87,5'inin ailesinin Ege Bölgesinde yaşadığı, %80,6'sının olumsuz aile tutumuna sahip olduğu bulunmuştur.
- Bireylerin %47,2'sinin kendisini sakin olarak tanımlarken, %48,6'sının başkası tarafından sakin olarak tanımladığı saptanmıştır.
- Bireylerin şiddet görme/tanıklık etme durumları incelendiğinde; %29,2'sinin fiziksel şiddet gördüğü, %93,6'sının birinci derece yakınından şiddet gördüğü, %58,3'ünün öfkelenildiği/tahrik ettiği için şiddet gördüğü bulunmuştur. Bireylerin %27,1'inin fiziksel şiddete tanık olduğu, %79,5'inin birinci derece yakını bireylerine şiddet uygulandığı, %16,7'sinin fiziksel şiddet uyguladığı, %81,8'inin kardeşe uygulandığı saptanmıştır.
- Bireylerin %73,6'sı şiddeti gerekli görmemekte, %72,9'u hafif düzeyde olsa bile kadına yönelik şiddetin mazur görülemeyeceğini, %69,4'ü terbiye amaçlı şiddet uygulanamayacağını, %55,6'sı şiddette kadının tahrik etmediğini, %71,5'i haklı gerekçesi olsa bile şiddetin kabul edilemeyeceğini, %62,5'i kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine şiddet girerse sevgi bağının yok olacağını, %49,3'ü erkek şiddet uygularsa eşlerin boşanmasının gerekmediğini, %78,5'i kadınların aile içi şiddete maruz kalmaları halinde devlet tarafından koruma altına alınması gerektiğini, %56,3'ü evdeki kararları erkeklerin tek başına almaması gerektiğini, %51,4'ü kadın kocasına

itaat etmek zorunda olmadığını, %57,6'sı şiddete şiddetle karşılık verilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

- Bireylerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları $30,31 \pm 8,52$ bulunmuştur.
- İlköğretim ve altı eğitime sahip olan bireylerin üniversite ve üstü bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.
- Bireylerin yaşı ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanları arasında negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Ailesinin yaşadığı coğrafik bölge Ege Bölgesi olan bireylerin ailesi diğer bölgelerde yaşayan bireylere göre, ailesinin yaşadığı yerleşim birimi köy olan bireyler kasaba/belde, büyük kent olan bireylere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.
- Çalışmada hafif derecede şiddeti kabul edilebilir bulanlar ve fikri olmayanların kabul edilemez bulanlara göre (20,243; 0,000); Şiddete kadın tahrik edicidir fikri olmayanların, hayır diyenlere göre (6,756;0,034); evdeki kararları erkek tek başına alması gerektiğini (19,470; 0,000); kadının kocasına itaat etmesi gerektiğini (19,611; 0,000) belirtenlerin belirtmeyenlere göre Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

6.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırmanın genel bir değerlendirilmesi yapılmış ve bu değerlendirme sonucunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Aile içi şiddet ile ilgili daha geniş örneklem gruplarında çalışmalar yapılabilir.
- Çalışma farklı örneklem gruplarında tekrarlanarak, buradan elde edilecek sonuçlar üzerinden karşılaştırmalar yapılabilir.
- Bu araştırma bulguları daha sonraki araştırmalar ile de sınanıp doğrulanırsa, aile içi şiddete yönelik toplum tarafından farkındalık oluşması, olağan bir durum gibi

karşılanmaması, önlenmesi, önleyici tedbirlerin alınmasına yönelik halk sağlığı hemşireliği uygulamaları için rehberlik edici olacaktır.

- Toplum sağlığı merkezleri uygulamaları kapsamında bireylere kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Adana F, Arslantaş H, Ergin F, Biçer N, Kıranşal N, Şahin S. Views of Male University Students About Social Gender Roles; An Example From East of Turkey. *J Fam Viol*, 2011, 26, 519–526.

Adana F, Erdağı S, Eliş S, Aktaş B, Kıranşal N, Biçer N, Alkan H, Akça D. Kars'ta çalışan Hemşirelerin Atılganlık Düzeylerinin Geliştirilmesi. *İ.Ü.F.N. Hemşirelik Dergisi*, 2010, 18(3), 120-127.

Adana F, Erdağı S, Eliş S, Aktaş B, Kıranşal N, Alkan H, Uluman Ö. Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2009, 12(2), 51-56.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. "Kadına yönelik şiddetle mücadele ulusal eylem planı 2012-2015", Ankara, 2012

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. "Türkiye'de kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", Ankara, 2015

Akpınar O. Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınların Aile İçi Şiddetle Başa Çıkma Özyeterliği Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre Yordanması, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2011,229.

Al-Atrushi, H. H., Al-Tawil, N. G., Shabila, N. P., & Al-Hadithi, T. S. Intimate partner violence against women in the Erbil city of the Kurdistan region, Iraq. *BMC Womens Health*, 2013, 6874,13-37.

Altınay A, Arat Y. Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet. Savaş Yıldırım, Punto Tasarım, İstanbul 2007

Annagür B. Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet: Risk Faktörleri, Etkileri, Değerlendirilmesi ve Önlenmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2010, 2(2), 161-173.

Asadi S, Mirghafourvand M, Yavarikia P, Mohammad-Alizadeh-Charandabi S, Nikan F. Domestic Violence and its Relationship with Quality of Life in Iranian Women of Reproductive Age. *J Fam Viol* (2017) 32:453–460.

Ayrancı Ü, Günay Y, Ünlüoğlu İ. Hamilelikte aile içi eş şiddeti. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2002, 3, 75-87.

Başkale H, Sözer A. Eşinden/partnerinden şiddet gören kadınların şiddet algısı ve mağduriyet nedenleri. *TAF Prev Med Bull*, 2015, 14(6), 468-474.

Balkıs M, Duru E, Buluş M. Şiddete Yönelik Tutumların Özyeterlik, Medya, Şiddete Yönelik İnanç, Arkadaş Grubu ve Okula Bağlılık Duygusu İle İlişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 2005, 6(2), 81-97.

Beyazpınar A. Hemşire/ebelerin kadına yönelik şiddetin tanılmasında görüş ve önerilerinin belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2010, 98.

Bilgel N, Orhan H. Aile içi şiddet. Bilgel N (Editör). Aile hekimliği. Bursa: Medikal Tıp Kitabevi, 2006, 643-55.

Bora A. Evlilikte kadına yönelik şiddet: tutum, yaşantı ve yasal farkındalık açısından cinsiyetler arası karşılaştırma, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul 2015, 171.

Boyacıoğlu İ. Düünden Bugüne Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Ulusal Kadın Çalışmaları: Psikolojik Araştırmalara Davet. *Türk Psikoloji Yazıları*, 2016, 19, 126-145.

Breiding, M. J., Smith, S. G., Basile, K. C., Walters, M. L., Chen, J., & Merrick, M. T. Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization National Intimate Partner and Sexual Violence Survey, United States, Morbidity and Mortality Weekly Report, 2014, 63(SS-8), 1-18.

Can K, Beydağı KD. Acil servis hemşirelerine hasta ve yakınları tarafından uygulanan şiddetin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2013, 2(4), 419-430.

Coker AL, Smith PH, McKeown RE, King MJ. Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual and psychological battering. *Am J Public Health*, 2000, 90, 553-559.

Güler Çetin F. 15-49 yaş evli kadınların ruhsal durumları ve şiddet üzerine bir çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2013, 79.

Çubukçu Z, Dönmez A. İlköğretim okul yöneticilerinin şiddet türlerine yönelik görüşleri ve şiddetle başa çıkma yöntemleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2012, 18(1), 37-64.

Derman O. Ergenlerde Psikososyal Gelişim. *İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri*, 2008, 63, 19-21

Djuho KS. Families in Crisis: Family Violence: Foundation of Psychiatric Mental Health Nursing, EM Varcaloris (Ed), St. Louis, *WB Saunders Company*, 1998, 387- 437.

Durmuş E, Gürkan U. Lise Öğrencilerinin Şiddet Ve Saldırganlık Eğilimleri. VII. Ulusal Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Kongresi, 9-11 Temmuz 2003, Malatya.

Efili, E. Saldırganlıkla ilgili kuramsal yaklaşımlar. Eğitimve Psikolojiden Yansımalar, Konya Çizgi Kitabevi, 2016, 17-35.

Erbek E, Eradamlar N, Beştepe E, Akar H, Alpkan L. Kadına Yönelik Fiziksel ve Cinsel Şiddet: Üç Grup Evli Çiftte karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Düşünen Adam*, 2004, 17(4), 196-204.

Fırat Mutlu P. Kadına Yönelik Şiddet Farkındalığı Oluşturmada Psikoeğitimin Aile İşlevselliğine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir 2016, 78.

Gawinski B, Ruddy N. Ailenin korunması: aile içi şiddet ve birinci basamak hekimi. (Çeviri: HN Dağdeviren). McDaniel SH, Campbell TL, Hepworth J, Lorenz A (Editörler). Aile yönelimli birincil bakım. İstanbul: Yüce Yayım 2005, 377-99.

Geçtan, E. Psikanaliz ve Sonrası, (7. Basım), İstanbul: Remzi Kitabevi, 1990.

Ghazitabatabayi, M., Mohsenitabrizi, A. R., & Marjaji, S. H., Wife abuse in Iran (A national study in Iran). Tehran: Ministry of Interior, 2005.

Gökkaya VB. Türkiye’de kadına yönelik ekonomik şiddet. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2011, 12(2), 101-112.

Güleç H, Topaloğlu M, Ünsal D, Altıntaş M. Bir Kısır Döngü Olarak Şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2012, 4(1), 112-137.

Gümüş, T. Kendini kabul düzeyleri farklı genel lise öğrencilerinin bazı değişkenlere göre saldırganlık düzeyleri, Yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2000

Günindi Ersöz A. Türkiye’de boşanma olgusu ve kadına yönelik aile içi şiddet ilişkisi üzerine bir değerlendirme, 2011, 250-263.

Heisse L. Violence against women; the hidden burden, World Health Statistics Quarterly, 1993, 46(1):14-22.

Horvath T. Violence screening and primary care. In: Singleton JK, Sandowski SA, Hernandez C, Horvath TV, Digregorio RV, Holzemer SP (Eds). Primary Care 1st ed. New York: Lipincott Williams & Wilkins Publishers 1999, 45-9.

Hussain S, Usman M, Sabir M, Zakar R, Usman A. Prevalence of Spousal Violence and Associated Risk Factors: Facts from Pakistan Demographics and Health Survey 2012–13. J Fam Viol, 2017

ICN Nurses, always there for you: United against violence. International Nurses’ Day, 2001, Anti-Violence Tool Kit

Jandarma Genel Komutanlığı Asayiş Daire Başkanlığı. “2013 Yılında Meydana Gelen Aile İçi Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet ve Çocuk Suçlarının Değerlendirmesi”, Ankara, 2014

John, R., Johnson, J. K., Kukreja, S., Found, M., Lindow, S. W. Domestic violence: prevalence and association with gynaecological symptoms, International Journal of Obstetrics and Gynaecology, 2004, 111, 1128-1132.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet, Ankara, 2009

Kanbay Y, Işık E, Yavusaslan M, Keleş S. Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2012, 1(2), 107-119.

Karınca E. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili Ulusal ve Uluslararası Yasal Düzenlemeler, Ankara, 2008

Kaya M, Güneş G, Kaya B, Pehlivan E. Tıp fakültesi öğrencilerinde boyun eğici davranışlar ve şiddetle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2004, 5, 5-10

Kıyak S. Sağlık ocağında çalışan hemşire ve ebelerin ailede kadına yönelik şiddet konusunda bilgi ve tutumları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya 2008, 105.

Kızmaz Z. Şiddetin sosyo-kültürel kaynakları üzerine sosyolojik bir yaklaşım. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2006, 16(2), 247-267.

Kocacık F, Çağlayandereli M. Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2009, 6(2), 25-43.

Kodan Çetinkaya, S. Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Nesne*, 2013, 1 (2), 21-43.

Koss MP, Bailey JA, Yuan NP. Depression and ptsd in survivors of male violence : research and training initiatives to facilitate recovery. *Psychology of Women Quarterly*, 2003, 27, 130-142.

Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA. World report on violence and health. Geneva: World Health Organization; 2002

Mazey, G., Bacchus, L., Bewley, S., White, S. Domestic violence lifetime trauma and psychological health of childbearing women, *International Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 2005, 112, 197-204.

Meit SS, Fitzpatrick KM, Selby JB. Domestic violence: intimate partner violence. Rakel RE (Ed). *Textbook of family medicine 7 th ed.* Philadelphia: Saunders, Elsevier, 2007, 47-67.

Mil Hİ, Şanlı S. Sporda şiddet ve medya etkisi: bir maçın analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2015, 14(55), 231-247.

Moroğlu N. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi 6284 Sayılı Yasa ve İstanbul Sözleşmesi, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2012, 99, 357-380.

Motevaliyan S.M, Yaacob S.N, Juhari R, Mansor M, Dokoushkani F, Watson P.J. Associations of Personality Traits and Childhood Insult Experience with Perceived Husbands' Psychological Aggression among Iranian Women. *J Fam Viol*, 2017, 32, 461-470.

Naçar M, Baykan Z, Poyrazoğlu S, Çetinkaya F. Kayseri İlinde İki Sağlık Ocağı Bölgesi'nde Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 2009, 8(2),

131-138.

Nasrullah, M., Zakar, R., & Zakar, M. Z. Child marriage and its associations with controlling behaviors and spousal violence against adolescent and young women in Pakistan. *Journal of Adolescent Health*, 2014, 55(6), 804–809.

Nouri, R., Nadrian, H., Yari, A., Bakri, G., Ansari, B., & Ghazizadeh, A. Prevalence and determinants of intimate partner violence against women in Marivan country, Iran. *Journal of Family Violence*, 2012, 27(5), 391–399.

Öğel K, Tarı I, Yılmazçetin Eke C. Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme, Yeniden yayınları no:17, İstanbul, 2006

Özçırpıcı B, Akın M, İçbay E, Aydın N, Özgür S. Bir tıp fakültesi ve hastanesinde çalışan kadınların eş / partner şiddetine maruziyet durumları ve etkileyen faktörler. *Aile ve Toplum*, 2011, 2(7), 97-112.

Özdemir B. Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin kadına yönelik şiddete ilişkin algılama durumlarının değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2013, 59.

Özgentürk İ, Karğın V, Baltacı H. Aile İçi Şiddet ve Şiddetin Nesilden Nesile İletilmesi, *Polis Bilimleri Dergisi*, 2012,14 (4), 55-77.

Öztürk T, Toprak D. Kadın Sağlık Personellerinin Kadına Yönelik Şiddet Hakkında Bilgi Tutum ve Davranışları. *Konuralp Tıp Dergisi*, 2017;9(1):58-62.

Pekin Deklerasyonu, 2005

Sarıbıyık M. Malatya merkez sağlık ocaklarında çalışan hekim, hemşire ve ebelerin şiddet deneyimleri ve kadına yönelik şiddetle ilgili tutum ve davranış düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya 2012, 155.

Sis Çelik A, Türkoğlu N, Ejder Apay S, Aydın A, Pasinlioğlu T. Ebe ve Hemşirelere Verilen Eğitimin Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Tutumlarına Etkisi. *II. Kadın Araştırmaları Sempozyumu*, 2-4 Mayıs 2015, Eskişehir.

Subaşı Baybuğa M, Irmak Z, Talas MS, Savran MB. Adli tıp şube müdürlüğüne başvuran fiziksel ve cinsel şiddet mağduru kadın olgularının değerlendirilmesi. *Anadolu Hemşirelik ve*

Sağlık Bilimleri Dergisi, 2012, 15(3), 173-180.

Sommer J, Babcock J, Sharp C. A Dyadic Analysis of Partner Violence and Adult Attachment. *J Fam Viol*, 2017, 32, 79-290.

Tanrıverdi G, Şıpkın S. Çanakkale'de Sağlık Ocaklarına Başvuran Kadınların Eğitim Durumunun Şiddet Görme Düzeyine Etkisi. *Fırat Tıp Dergisi*, 2008;13(3), 183-187.

Tatlıhoğlu K. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015'in Genel Bir Değerlendirilmesi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014, 16, 115-122.

Tayyab F, Kamal N, Akbar T, Zakar R. Men and Women's Perceptions of Justifications of Wife Beating: Evidence from Pakistan Demographic and Health Survey 2012–13. *J Fam Viol*, 2017.

Tel H. Gizli Sağlık Sorunu: Ev İçi Şiddet ve Hemşirelik Yaklaşımları. *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 2002, 6(2), 1-9.

Tuzgöl, M. Ana-baba tutumları farklı lise öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1998

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, Ankara, 2009

Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye' de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, Ankara 2009

Uğur, M.M. Medikal Psikoloji, İstanbul: Sahaflar Kitap Sarayı, 1994

Uysal A. Şiddet Karşıtı Programlı Eğitimin Öğrencilerin Çatışma Çözümleri, Şiddet Eğilimleri Ve Davranışlarına Yansıması. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir 2003, 214.

Ünal G. Aile içi şiddet. *Aile ve Toplum*, 2005, 2(9).

Vahip I, Doğanavşargil Ö. Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2006, 17(2), 107-114.

Yaman Efe Ş, Ayaz S. Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2010; 11, 23-29.

Yayla İD. Hekim ve hemşirelerin kadına yönelik şiddet ile ilgili bilgi, tutum ve davranış düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2009, 203.

Yavuz Gümüş S. Saldırganlık İle Aile İçi Şiddet Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2011, 95.

Yazıcı M. Toplumsal değişim durumunun siddet biçimiyle ilişkisi: Abd/Avrupa - Türkiye karşılaştırması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013, 12(46), 350-369.

Yazıcı S, Mamuk R. Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşımları. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 2010, 6(2), 73-77.

Yetim D, Şahin ME. Aile Hekimliğinde Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşım. *Aile hekimliği Dergisi*, 2(2), 48-53.

Yılmazel G, Baykan Z, Çetinkaya F. Domestic Violence and Related Factors During Pregnancy. *Ulutas Med J*, 2016, 2(1), 12-17.

Wang S, An L, Cochran SD. Women's health. Detels R, McEven J, Beaglehole R, Taraka H (Eds). Oxford textbook of public health. London: Oxford University Pres, 2002, 90-2.

WEB_1. (2017). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/tamamlanan-projeler/kadina-yonelik-aile-ici-siddetle-mucadele-projesi> (25.05.2017)

WEB_1. (2017). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/tamamlanan-projeler/toplumsal-cinsiyet-esitliginin-gelistirilmesi-eslestirme-projesi> (25.05.2017)

WEB_1. (2017). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/projeler/yurutulmekte-olan-projeler/kadina-yonelik-siddet-veri-tabani-projesi> (25.05.2017)

WEB_1. (2017). Kadın Dayanışma Vakfı. <https://www.kadindayanismavakfi.org.tr/kadindanisma-merkezleri-agi-ve-kadina-yonelik-siddet-veri-tabani-olusturma-calismasi>
(11.05.2016)

WEB_1. (2017). Germencik Kaymakamlığı. <http://www.germencik.gov.tr/tarihce>
(25.05.2017)

WHO (2013). Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence, Geneva

WHO (2005). Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence Against Women Initial Reports on Prevalence, Health Outcomes and Women's Responses, Geneva

WHO (2002). World report on violence and health, Geneva

EKLER

Ek 1. Etik Kurul İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 14/02/2017-E.9424

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Tıp Fakültesi Dekanlığı
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : 53043469-050.04.04
Konu : Kararlar

Sayın Yrd.Doç.Dr. Filiz ADANA
Anabilim Dalı Başkanı

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 09.02.2017 tarihinde yapılan olağan toplantısında çalışmanızla ilgili alınan 24 nolu karar ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize sunarım.

e-İmzalıdır

Prof.Dr. Mustafa Selim ÖZKÖK
Başkan

KARAR 24

Protokol No : 2016/1017
Sorumlu Yürütücü : Yrd.Doç.Dr. Filiz ADANA
ADÜ Hemşirelik Fakültesi /
Halk Sağlığı Hemşireliği AD

Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Filiz ADANA'nın "Yeni evli çiftlerin aile içi şiddete yönelik tutumları ve ilişkili faktörler" başlıklı klinik araştırmasının 24.11.2016 tarihli kurul kararında eksiklikler saptanmıştı. 06.01.2017 tarihli gelen dilekçesi ve ekleri dosya halinde görüşüldü.

Sonuçta klinik araştırma başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup, çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde (ADÜBAP onay belgesinin dosyaya konulmak üzere gelmesi şartıyla) gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Yine sorumlu araştırmacıya; Form 2'nin 14.1.'in son bölümünde taahhüt edilen **çalışma bittikten sonra nihai raporun**, [Sonuç Raporu (web'te), BGOF (Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu-gönüllüler tarafından bizzat kendilerinin kendi adı-soyadını yazması ve imzalamasının sağlanması ile adreslerinin eksiksiz olarak formlara yazılmasına dikkat edilmelidir.) ve ORF (Olgu Rapor Formu/Anket)] **gönderilmesi gerektiğinin hatırlatılmasına** ve sorumlu yürütücülerinin bu hususa özen göstermesi gerektiğinin bir kez daha vurgulanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Adnan Menderes Üniversitesi Merkez Kampüs Tıp Fakültesi Merkez Kampüs Kepez
Mevki 09010 Efeler/Aydın
Telefon No: 0256 225 31 66 / 4506 Faks No: 0256 212 31 69
E-Posta: goetik@adu.edu.tr İnternet Adresi:
http://www.akademik.adu.edu.tr/fakulte/med/

Bilgi için: Necla Yıldız

Unvan: Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır

Ek 2. İlçe Nüfus Müdürlüğü İzin Yazısı

**T.C.
GERMENCİK KAYMAKAMLIĞI
İlçe Nüfus Müdürlüğü**

**Sayı : 15792486-109/354
Konu : Kurum İzni**

03.11.2016

**Sn. Yrd. Doç. Dr. Filiz ADANA
Adnan Menderes Üniversitesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı**

İlgi : 02/11/2016 tarih ve 3823 sayılı yazınız.

İlgi tarihli yazı ile sorumlu yürütücüsü olduğunuz "Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörler" isimli çalışmanın belirtilen tarihlerde Müdürlüğümüzde yapılmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

**Mehmet DEĞİRMENCI
Nüfus Müdürü**

Ek 3. Anket Formu

YÖNERGE: Bu çalışma Aydın İli Germencik İlçe Nüfus Müdürlüğüne evlenme nedeniyle kimlik değişimi için başvuran “**İlk Evliliklerini Yapan Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörler**”i belirlemek amacıyla planlanmıştır. Bu araştırmaya katılım gönüllük esasına dayanmaktadır. Sorulara verdiğiniz yanıtlar **tamamen gizli tutulacak**, kişi ya da kurumlarla paylaşılmayacaktır. Bu çalışmaya isteyerek katılmanız, bu alanda yapılan bilimsel çalışmaların geliştirilebilmesi için önemli bir etkiye sahiptir. Bu araştırma ile ilgili sormak istediğiniz tüm soruları uygulamayı yürüten (Öner ALTINTOP, Tel:05069905301, Mail: oneraltintop@gmail.com) uygulama sırasında veya sonrasında e-posta yoluyla veya telefonla (cep) sorabilirsiniz. Anketi cevaplama süreniz yaklaşık olarak 20 dakika olabilir.

Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Enstitüsü

Halk Sağlığı Hemşireliği
Yüksek Lisans Öğrencisi

Öner ALTINTOP

1. Cinsiyetiniz:

- 1) Kadın
- 2) Erkek

2. Yaşınız:.....

3. Çalışma Durumunuz

- a) Çalışmıyor
- b) Çalışıyor (İşinizi belirtiniz):.....

4. Mesleğiniz (Belirtiniz).....

5. Kaç kardeşiniz var ? (Siz hariç-Belirtiniz) :.....

6. Annenizin eğitim düzeyi:

- a) Okur yazar değil
- b) Okur yazar
- c) İlköğretim
- d) Lise ve üzeri

7. Babanızın eğitim durumu

- a) Okur yazar değil
- b) Okur yazar
- c) İlköğretim
- d) Lise ve üzeri

8. Eğitim düzeyiniz

- a) İlköğretim ve altı
- b) İlköğretim
- c) Lise
- d) Üniversite ve üzeri

9. Ailenizin yapısı aşağıdakilerden hangisine uyuyor?

- a) Olumlu
- b) Olumsuz

10. Kendinizi hangi sosyo-ekonomik düzeyde görüyorsunuz?

- a) Düşük
- b) Orta
- c) Yüksek

11. Ailenizin yaşadığı coğrafik bölgeyi belirtiniz.....

12. Ailenizin yaşadığı yerleşim birimi nedir?

- a) Köy
- b) Kasaba/Belde
- c) Kent
- d) Büyük kent

13. En uzun yaşadığınız yerleşim birimi nedir?

- a) Köy
- b) Kasaba/Belde
- c) Kent
- d) Büyük kent

14. Kişilik özelliğinizi nasıl tanımlarsınız?

- a) Öfkeli
- b) Sakin
- c) Çekingen
- d) Atılgan
- e) Diğer (Belirtiniz):.....

15. Başkaları sizin kişilik özelliğinizi nasıl tanımlar?

- a) Öfkeli
- b) Sakin
- c) Çekingen
- d) Atılgan
- e) Diğer (Belirtiniz):.....

ŞİDDET GÖRME/TANIKLIK ETME/UYGULAMA DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1. Hayatınızda hiç şiddet gördünüz mü?

- a)Hayır
- b) Evet

2. Şiddet gördüyseniz kimden gördünüz (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)?

- a) Birinci derece yakın
- b)Diğer(Belirtiniz):.....

3. Size göre şiddete maruz kalmanızın nedeni neydi? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- a) Ekonomik sebepler
- b) Öfkelendiğim/Tahrik ettiğim için
- c) Alkolden dolayı
- d) Toplumsal normlara uygun hareket etmediğim için

4. Yaşamınızın herhangi bir evresinde ailenizde şiddete tanık oldunuz mu?

- a) Evet
- b) Hayır

5. Eğer tanık oldu iseniz şiddet uygulanan kimdi?

- a) Birinci derece yakın
- b)Diğer(Belirtiniz):.....

6. Hayatınızda hiç şiddet uyguladınız mı?

a) Hayır

b) Evet

7. Şiddet uyguladıysanız kime uyguladınız (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)?

a) Birinci derece yakın (kardeş)

b) Diğer (Belirtiniz):.....

ŞİDDETE İLİŞKİN GÖRÜŞ SORULARI

	Evet	Hayır	Bilmiyorum
1. Şiddet gereklidir.			
2. Hafif düzeyde şiddet mazur görülebilir.			
3. Terbiye amacıyla şiddet uygulanabilir.			
4. Şiddete kadın tahrik edicidir.			
5. Haklı gerekçesi varsa şiddet kabul edilebilir.			
6. Şiddet kadın-erkek arasında sevgiyi yok eder.			
7. Aile içi şiddet boşanma sebebidir.			
8. Şiddet gören kadın devlet tarafından korunmalıdır.			
9. Evdeki kararlar erkek tek başına almalıdır.			
10. Kadın kocasına itaat etmelidir.			
11. Şiddete şiddetle karşılık verilebilir.			

Ek 4. Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO)

YÖNERGE: Aşağıda şiddet ile ilgili duygu ve düşünceleri içeren ifadeler verilmektedir. Her ifadeyi okuyunuz, sonra da kendinize uygun olanı “X” koyarak işaretleyiniz. Ölçekle ilgili ifadelerde doğru ya da yanlış cevap yoktur.

İFADELER	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsız (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1.Kocanın karısını dövmesi dinsel inanca uygundur.					
2.Kadının şiddeti hak ettiği bazı durumlar olabilir.					
3.Evde, okulda disiplini sağlamak için şiddet kullanılabilir.					
4.Aile bireylerinin birbirine sevgisi ve bağlılığı öylesine fazladır ki, aile içi şiddet önemli bir zarar vermez.					
5.Erkekler doğası gereği saldırgandır.					
6.Aile içi şiddet sadece fiziksel olduğu zaman şiddettir.					
7.Şiddetten sonra özür dilenirse her şey unutulur.					
8.Aile içinde şiddet sadece kadınlara yöneliktir.					
9.Aile içi şiddetin nedeni sadece alkoldür.					
10.Kızgınlık kontrol edilemezse şiddete yol açar.					
11.Aile içi şiddet sadece yoksul ve eğitimsiz ailelerde görülür.					
12.Aile içi şiddet, aile içinde kalmalıdır.					
13.Aile içi şiddete dışarıdan müdahil (karışmak) olmak uygun değildir					

Ek 5. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU (FORM 4)

LÜTFEN DİKKATLİCE OKUYUNUZ!!!

Bu çalışmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunmaktasınız. Bu çalışmada yer almayı kabul etmeden önce çalışmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme sonrası özgürce vermeniz gerekmektedir. Size özel hazırlanmış bu bilgilendirmeyi lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınıza açık yanıtlar isteyiniz.

ÇALIŞMANIN AMACI NEDİR?

Bu çalışma; Yeni Evli Çiftlerin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörlerin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

KATILMA KOŞULLARI NEDİR?

Araştırma Germencik İlçe Nüfus Müdürlüğüne ilk evliliklerini yapan çiftlerden kimlik değişimi nedeniyle başvuranlara gönüllük esasına dayanarak anket uygulaması yapılmıştır.

NASIL BİR UYGULAMA YAPILACAKTIR?

Araştırma Germencik İlçe Nüfus Müdürlüğüne kimlik değişimi nedeniyle başvuranlara Anket Formu, Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİSTO) uygulanmıştır.

SORUMLULUKLARIM NEDİR?

Araştırma ile ilgili herhangi bir sorumluluğunuz bulunmamaktadır.

KATILIMCI SAYISI NEDİR?

Araştırmada yer alacak gönüllülerin sayısı araştırmanın yapılacağı Nüfus Müdürlüğünde ulaşılabildiğimiz ilk evliliklerini yapan çiftler arasından kimlik değiştirme nedeniyle başvuranlar arasından gönüllü olan sayıdır.

ÇALIŞMANIN SÜRESİ NE KADAR?

Bu araştırma için öngörülen süre 12 ay'dır.

GÖNÜLLÜNÜN BU ARAŞTIRMADAKİ TOPLAM KATILIM SÜRESİ NE KADAR ?

Bu araştırmada öngörülen zaman 20 dk'dır.

ÇALIŞMAYA KATILMA İLE BEKLENEN OLASI YARAR NEDİR?

Aile içi şiddet; aile üyelerinden biri tarafından aynı ailedeki diğer üye ya da üyelerine yönelik, bireylerin yaşamını, fiziksel veya psikolojik bütünlüğünü ve bağımsızlığını tehdit eden, kişiliğine veya kişilik gelişimine ciddi boyutlarda zarar veren eylem veya ihmal olarak tanımlanmaktadır. Şiddetin nedenlerine bakıldığında istismar uygulayan ve uygulanan bireylerin özgeçmişlerinde genellikle yaşanmış şiddet olguları bulunduğu görülmektedir.

Bizim çalışmamızdan beklentimiz yeni evli çiftlerin kişisel özelliklerini, aile içi şiddete yönelik tutumlarını belirleyerek aralarındaki ilişkiyi saptamak ve şiddeti önlemeye yönelik çabalar için veri oluşturmaktır. Ayrıca Halk Sağlığı Hemşireliği kapsamında toplum ruh sağlığı hemşireliği uygulamalarında rehberlik edebilecek kaynak sağlamaktır.

ÇALIŞMAYA KATILMA İLE BEKLENEN OLASI RİSKLER NEDİR?

Gözlenebilecek istenmeyen etkiler yoktur.

HANGİ KOŞULLARDA ARAŞTIRMA DIŞI BIRAKILABİLİR?

Kişi kendi isteğiyle verilen anket formunu doldurmaması durumunda çalışmadan çıkarılabilir.

ARAŞTIRMA SÜRESİNCE ÇIKABİLECEK SORUNLAR İÇİN KİMİ ARAMALIYIM?

Uygulama süresi boyunca, sorularınız için araştırmacımız Öner ALTINTOP'a başvurabilirsiniz. İletişim : Tel : 0 506 990 53 01Mail : oneraltintop@gmail.com

ÇALIŞMA KAPSAMINDAKİ GİDERLER KARŞILANACAK MIDIR?

ÇALIŞMAYI DESTEKLEYEN KURUM VAR MIDIR ?

ÇALIŞMAYA KATILMA NEDENİYLE HERHANGİ BİR ÖDEME YAPILACAK MIDIR?

Bu çalışmada yer almanız nedeniyle bireyler hiçbir ödeme yapılmayacaktır.

ÇİFTLERİN ARAŞTIRMAYA KATILMAYI KABUL ETMEMESİ VEYA ARAŞTIRMADAN AYRILMAK İSTEMESİ DURUMUNDA NE YAPMASI GEREKİR?

Çiftlerin bu çalışmaya katılması gönüllü olmasına bağlıdır. Bu çalışmada hiçbir şekilde yeni evli çiftlerin adı anılmayacak, belirtilmeyecektir. Anketleri sadece araştırmacı toplayacak

ve güvenli bir biçimde saklayacak, sizin izniniz olmadıkça kimse ile paylaşmayacaktır. Çiftlerin araştırmadan ayrılması durumunda araştırmacıya bilgi vermesi ve anketinin değerlendirme kapsamına alınmamasını bildirmesi yeterlidir.

ARAŞTIRMAYA KATILMASINA İLİŞKİN BİLGİLER KONUSUNDA GİZLİLİK SAĞLANABİLECEK MİDİR?

Çiftlere ait tüm bilgiler gizli tutulacaktır ve araştırma yayınlansa bile kimlik bilgileri verilmeyecektir, ancak araştırmanın izleyicileri, etik kurullar ve resmi makamlar gerektiğinde bilgilere ulaşabilir. Siz de istediğinizde kendinize ait bilgilere ulaşabilirsiniz.

Çalışmaya Katılma Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllüye verilmesi gereken bilgileri gösteren 4 sayfalık metni okudum ve sözlü olarak dinledim. Aklıma gelen tüm soruları araştırmacıya sordum, yazılı ve sözlü olarak bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğime karar vermem için bana yeterli zaman tanındı. Bu koşullar altında, bana ait tıbbi bilgilerin gözden geçirilmesi, transfer edilmesi ve işlenmesi konusunda araştırma yürütücüsüne yetki veriyor ve söz konusu araştırmaya ilişkin bana yapılan katılım davetini hiçbir zorlama ve baskı olmaksızın büyük bir gönüllülük içerisinde kabul ediyorum. Bu formu imzalamakla yerel yasaların bana sağladığı hakları kaybetmeyeceğimi biliyorum.

Bu formun imzalı ve tarihli bir kopyası bana verildi.

GÖNÜLLÜNÜN		İMZASI
ADI & SOYADI		
ADRESİ		
TEL. & FAKS		
TARİH		

ARAŞTIRMA EKİBİNDE YER ALAN VE YETKİN BİR ARAŞTIRMACININ		İMZASI
ADI & SOYADI		
TARİH		

ÖZGEÇMİŞ

Soyadı, Adı :ALTINTOP, Öner
Uyruk : T.C.
Doğum yeri ve tarihi : Bünyan, 07.07.1982
Telefon : 05069905301
E-mail : oneraltintop@gmail.com
Yabancı Dil : İngilizce

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet tarihi
Y. Lisans	Adnan Menderes Üniversitesi
Lisans	Kafkas Üniversitesi	2012
Lisans	Anadolu Üniversitesi	2013
Ön Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi	2003

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Yer/Kurum	Ünvan
2007-2009	Kars/Susuz İlçe Nüfus Müdürlüğü	V.H.K.İ.
2009-2014	Kayseri/Bünyan İlçe Nüfus Müd.	V.H.K.İ.
2014-2016	Aydın/Germencik İlçe Nüfus Müd.	V.H.K.İ.
2016-.....	Kırklareli Devlet Hastanesi	Hemşire

AKADEMİK YAYINLAR

BİLDİRİLER

1. Kıranşal N., Alkan H., Biçer N., Altıntop Ö., Kars Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Beslenme Alışkanlıklarının Belirlenmesi, I. Ulusal Beslenme ve Diyetetik Öğrenci Kongresi, 22-23-24 Mart 2007, Kayseri (Poster Bildiri)
2. Adana F., Yıldırım B.,Kara A.N., Altıntop Ö., Yeşilfidan D., Hemşirelik Öğrencilerinin Deri Kanseri Ve Güneşten Korunma Hakkındaki Bilgi Düzeyleri, 1. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi, 17-20 Haziran 2015, İzmir (Poster Bildiri)